

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

UR INNEHÅLLET:
NÄR ANN MARI TENGBOM
BLEV FURSTINNAN BISMARCK.
*Skildring i ord och bild
från bröllopet i Berlin
av Iduns utsände
medarbetare.*

ETT SVÄRMERI
I SOLNEDGÅNGEN.
*Nytt om Malla Silverstolpe.
Av fil. mag. Paul Fröberg.*

VARFÖR SKA FRUN INTE
VARA SJÄLVFÖRSÖRJANDE?
Av Frida Stéenhoff.

FURSTEN OCH FURSTINNAN
BISMARCK PÅ KYRKTRAPPAN
EFTER VIGSELN

R E K R Ö N I K A

OM RÄDDNINGSPANKOR, SMÅAKTIGHET OCH ETT LÅNGVÄGA BUDSKAP

STUDENTSKRIVNINGEN I SVENSKA har alltid varit värd sitt eget kapitel. I år tycks den få det.

Ett av ämnena, "Körtlarnas betydelse för sekretionen" har nämligen blivit t. o. m. sakkunskapen för starkt (eller kanske man borde säga för svagt). Man har äntligen funnit att ämnen av den typen är mera lämpade att visa elevens kunskap i ämnet i fråga, än hans kunskap i svenska språket.

De fatala körtlarna äro icke enastående. "Metalloidernas viktigaste väteföreningar" är också ett litet bra ämne för att utröna kunskap i modersmålet. "De viktigaste occidations- och reduktionsmedlen" hör också dit. Under det att ett ämne som t. ex. "Allmogelivsskildringar i Sverges litteratur" hör till den typ, som man skall vara studentexamensaspirant eller sinnessvag för att ge sig på utan tillgång till källskrifter.

Självt skrev jag på min tid om revolutionerna i Frankrike på 1700-talet. Jag vill mena att där blev tillfälle att bedöma min mogenhet, min upfattning och min förmåga att behandla svenska! På de obligatoriska sidorna trängdes namn och årtal, här och där illuminerade med några förnumstiga ord ur läroboken. Där fanns icke en tanke, inte ett uttryck, ja, inte en stavelse som var min egen. Och det betyg, jag fick, borde naturligtvis varit ett betyg i historia: det enda krian visade, och skulle visa, var historiekunskaper.

Hade jag inte givit en herre av Orléans fel förnamn skulle mitt betyg i svenska (!) höjts! Det är ett faktum, man sade mig det.

Svenska krian i studenten är alltjämt, som regel, en uppvisning av allt möjligt, utom svenska språket och mogenhet.

För övrigt är hela svenska uppsatsskrivningen bra nära en absurditet: man skriver utredningar, "orsaker" och "följder", utan några som helst källstudier, man tvingas, tvärtemot alla andra skriftställare, att, endast förlitande sig på sitt minne, utan specialstudier, utan uppslagsböcker, sätta sig ned och skriva kritiska värdesättningar om saker och ting, för vilka man saknar intresse och om vilka man inte har den minsta personliga uppfattning.

Man har tre utvägar i studentkrian. Endera tar man ett ämne som ovanberörda körtlar eller ett systerämne som t. ex. "Om motorer" och spinner ut sitt vetande så gott man kan, lycklig över att här icke kan ställas några litterära anspråk, eller man tar ett historiskt ämne och plöjer igenom det med andras (Pallins eller Grimbergs) kalvar, eller, för det tredje, man tar, fast det är mycket riskabelt, det fria ämnet, räddningsplanen.

Ty det enda ämne som kan visa vad man duger till som skribent, det bör man helst akta sig för! Ty det är just det ämne, som det inte anses vidare reputerligt att välja. Skriver man om det, betraktas man med misstro: ja så, han är så okunnig, att han måste tillgripa räddningsplanen. D. v. s. ja så, han är så okunnig i kristendom, historia, biologi eller mekanik, att han måste ge sig

till att skriva svenska bara. Ett farligt och riskfyllt företag i svensk kriaskrivning.

För att i görligaste mån avskräcka abiturienten från räddningsplanen, undviker man som regel sorgfälligt enkla och naturliga ämnen och bjuder på lillgamla, ungdomen alldeles främmande motiv. "Om de döda intet annat än gott", "Där bor oväld uppå framtid tunga" äro lika stimulerande som typiska. Jag trotsar någon, vem som helst, att så där i största allmänhet göra läsvärda uppsatser av slikt.

Sådana onaturliga ämnen premiera floskler och allt slags aperi. Det är förresten inte bara fallet i studenten. Hela skolan igenom föredrages som oftast frasmakeri, framför en personlig om också barnslig stil.

En rektor i Stockholm har på tal om årets studentkrior sagt ett utomordentligt klokt ord: *man kan inte ge för lätta, men väl för svåra ämnen.*

"Lätta", det är lämpade för abiturientens kunskaper och ägnade att intressera honom, d. v. s. givande honom möjlighet till saklig behandling. Ett ämne är nämligen "lätt", om vi ha satt oss in i det och om det tillhör vår intressesfär. Vem som helst blir värtalig för det som intresserar honom och för det han har en personlig uppfattning om. Som han "upplevat", alltså. Men ingen människa kan ge något av värde, ja inte ens något av språkligt värde, om han tvingas att skriva om saker och ting, som han varken känner eller intresserar sig för.

Förresten är det omoraliskt, man tvingas att ge ut som eget, det som icke är ens eget.

*

Vers och visor.

Det är så sällsamt
med vers och visor,
ty vers och visor
har sina nycker
och nynnur endast,
vad själv de tycker,
och kommer endast,
när själv de vill.

Jag kan ej nå dem,
när jag beställsamt
försöker få dem
och lockar på dem.

Men stundom blänker
det plötsligt till
och sorlar rytmer
och viskar vänligt,
när minst jag tänker
på vers och visor,
och vart jag blickar
det ler och nickar.

EVA ÅRADS.

Uppsala studentkår har att vänta ett i alla avseenden tjockt dokument från Helsingfors studentkår. Det rör sig om det svenska "språkförtrycket" i Norrbotten och är inte det första aktstycket i saken.

Dessa dokument äro avfattade på finska och då adressaterna i Sverige, som icke förstå detta av en enda liten folkstam talade språk, begärde en översättning, översatte finnarna till — franska och tyska. Ehuru en icke ringa del av den finska studentkåren behärskar svenska fullständigt!

Det hela påminner mig om en episod i Paris för en del år sedan. En finskfinsk målare var ganska mycket tillsammans med några svenska konstnärer. Konversationen skedde på dålig franska. En dag ville finnen låna pengar. Svenskarna slog dövörat till. På dålig franska utvecklade han sin belägenhet. Det hjälpte inte. Inte förrän han sade på, om icke ren, så dock svenska: "Ids ni låna mig 50 frs?" förstodo vi honom och hugsvalade honom.

Skulle inte Upsala kunna slå dövörat till, ända tills Helsingfors studenter bekväma sig till att bifoga svensk översättning till den finska texten?

*

I Tollers "Hoppla, vi lever" går filmen Thalias ärenden. Och gör det bra. Det mest suggererande i hela dramat är de åtta åren på film. Efterkrigsåren. Det är kanoner och tanks, hungerdemonstrationer, uppror och parader, jazzsprattel på guldkrogar och barn som leta efter mat i soptunnorna. Ett tvärsnitt genom åtta rysliga år. Med en saklighet som ingen kan komma undan.

Det var en egendomlig känsla att sitta där och bevittna skådespel som hänt för år sedan, se människors ansikten förvridna av lidelser, som längesedan sloknat, se folk skratta eller gråta, som kanske nu slutat att både skratta och gråta eller som nu skratta, där de förut gråtit, och tvärtom.

I alla fall, vad är detta mot att se en hel värld gå i tu delar! Därtill en värld som sprack vid den tid då Valdemar Atterdag slog gutarna. De gutar som nu med pansarhuvor på kraniet ligga och stirra med tomma ögonhålur i sina montrar på Historiska muséet.

Det var stjärnan Nova Pictoris som sprack så där för 550 år sedan, fast vi först nu fått bud om äventyret, trots att hon använt sig av världens snabbaste budbärare, ljuset. Sån't kallar jag svindlande. Från den stjärnans horisont måste t. o. m. världskriget te sig som något bra betydelselöst. Om nu kanonernas dån på sin vägiga färd genom universum någon gång om ett par hundratusen år hinner dit!

Vagabonde

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

PARIS

STOCKHOLM

ETT OFELBART VÅRTECKEN

DAMERNA PROVA HATTAR MED ELLER UTAN PSYKOLOGI.

OM MAN INTE HAR PSYKOLOGISKA anlag är det nog säkrast att undvika modistyrket som annars tycks börja omhuldas av den moderna unga kvinnan. Man blir människokännare av att prova hattar, försäkra modisterna själva, men som sagt, några förutsättningar måste tydligen finnas. Det är visst inte så enkelt som att taga ner en hatt där den sitter som en blomma på stjälk och trycka ner den varsamt på kundens huvud. Alla hattar tryckas numera ner på huvudet naturligtvis. Men bara den lilla detaljen kan utföras på många sätt. En modist har anförtrott mig, att det formligen kryper i kroppen på henne, då hon ser någon prova en hatt utan förstånd om hur de rätta vinklarna skola uppnås. En enda liten dragning för mycket åt vänster en millimeter för högt upp i pannan, och effekten blir lika omöjlig som ett snett tuschat ögonbryn. Så känsligt sinne får man, när man provar hattar som yrke. Det är kanske därför som en modist, som provar en hatt på sig själv för att framhålla dess företräden, ofelbart blir till ett med hatten, genom vilka ockulta krafter, undandrar sig vårt bedömande. Alla former gå ihop med hennes typ, medan den stackars kunden plötsligt står där ohjälpligt löjlig med en klockhatt, som slukar hennes ansikte eller en liten obarmhärtigt åtsmitande toque, som framhäver det för mycket. Men numera kan man vara tämligen lugn för att var och en vet bestämt vilken sorts hatt hon skall ha. Vilket inte hindrar, att kunden försöksvis provar igenom ett par dusin. Om kunden bor i Sverige och inte i Paris — där har man andra vanor.

— I Stockholm är en hatt bara en hatt, men i Paris kan den vara en skapelse, nästan ett mystiskt väsen, som man bara närmar sig under ceremonier.

Det är fru Vilma Palmér — Regina Skilt heter hon på skylten — som avslöjar för Idun något av hattprovningens nyanser.

— Härhemma, säger fru Palmér tar vi gärna en sex, sju hattar på en gång, hela famnen full, så att kunden skall få välja ur ett så rikhaltigt lager som möjligt. Vi hanterar dem bra nog vårdslöst, det händer, att de hamna allihop i en hög, om vi har bråttom. Och ändå kanske det är riktigt fina hattar. Men i Paris, om man kommer till de stora modehusen, går det inte alls så där familjärt till väga. Kunden får stiga in i en salong med elegant inredning blommor, mjuka mattor, får vänta en stund, och så kommer madame eller möjligen en premiére med en liten hatt i handen. Den vändes runt, förevisas från alla sidor, beskrives. Tycker madame om färgen? Kanske det skall vara ett annat material? Annars är detta det finaste och nyaste just nu. Och handsytt vartenda styng. Mer än ett par tre hattar per besök får man nog knappt se, för övrigt har ett exklusivt modehus inte sina skapelser på lager — de komma till som konstverk — under inspiration. Det påstås att somliga parismodister skapa hattar på kundens huvud med ett stycke material av obestämd form, men detta gäller nog knappt för mera än Rose Descat, som faktiskt klipper en hatt färdig på huvudet hon har framför sig. De stora modefirmorna med världsberömda namn och fantastiska priser som Lewis t. ex. taga av princip endast fram en eller två modeller. Det vore inte lätt att gå från någon av de stora modefirmorna, om man inte köpte något av vad de under så många preludier förevisat.

Vi har det nog hemtrevligare i Stockholm anser man hos Regina Skilt, där nu tredje generationen av samma släkt provar hattar på stockholmarna. Fru Palmérs mor, hon själv och hennes unga dotter ha arbetat inom firman och så bli också kunderna trogna.

— Först är det den unga mamman med ett par småflickor, berättar fru Palmér.

Småflickorna placeras tysta och imponerade på taburetter vid spegelväggen. Mamman provar, på småflickorna provas. Det hela är snart över. Så växer dottrarna upp. Den äldsta är redan sexton år. Hon kommer alltjämt med mamman, men nu är hon kritisk. »Att mamma vill ha en sådan hatt!» säger hon. Så blir hon förlovad. Då duger ingen hatt i affären. Den skulle inte Sven tycka om! Och så köper hon hos en annan modist. Mamman är trogen. Om ett par år kommer dottern igen som gift. »Den hatten, säger hon då, den är alldeles för dyr, ge mig något enkelt och billigt.»

Men vi kanske skulle höra om Paris från flera sakkunniga. På hattstudio Christina ha de två unga innehavarinna färskare intryck från Paris. De veta, att fransyskan, som köper hatt är otroligt svår att göra till lags och att hon vet precis hur mycket hon vill betala och driver sina önsksningar igenom. Hon är som regel sakkunnig på hattar, beställer en viss hatt till en viss toalett och hatten vandrar också som regel ett par gånger fram och tillbaka mellan kunden och ateljén för någon liten ändring, en obetydlighet, som man tycker inte märks. Och madame, som provar har hela tiden fladdrat omkring och överöst kunden eller snarare hatten med en skur av 'ravissant' och 'exquis'. Men det är bara utländskorna, som detta gör intryck på. Skulle en kund avlägsna sig utan att köpa, förbytas de förtjusta utropen i smädelse och hån. — Har man sett en så ostilig människa! Säg ni, hur illa klädd hon var! Hur hon gick! Och en sådan vill ha en chic hatt! Inte från mig åtminstone!

Vi ha nog ett annat slags hattkultur i Stockholm, — kanske med mindre sakkunskap, men pris och lov för den i alla fall.

TRÄDLÖS.

Liptons Té är och förblir det bästa.

LIPTON är världens största och förnämsta Téfirma.

MINIATYRSPARKASSEBOKEN

En praktisk nyhet för damväskan.

A.-B. GÖTEBORGS BANK

F Y R A F Ö R F A T T A R E

BRA BÖCKER OCH MINDRE BRA.

Gunnar Müllern: Konkurs. (Wahlström & Widstrand.) Det finns en god upptakt i Gunnar Müllerns lilla berättelse om poliskonstaplarnas Röstberg. Man får en viss fläkt av det nattliga Stockholm, när de patrullerande poliskonstaplarna mötas, när februarikölden biter i skinnet och storstadstöcknet lyser rött över Söders höjder. Författaren har blick för individer och miljöer, och det ligger även en psykologisk sanning i Gottfrid Röstbergs omvändelsehistoria. Barnet från de stora skogsvidderna kan aldrig känna sig riktigt hemma i storstaden, och när han kommit in i den skräckens period att allt förefaller tomt och meningslöst, då är det tillfälligheter som gör honom till frälsningssoldat. Han uthärdar spott och hån från forna kamrater, han predikar frimodigt och trosvisst det frälsningens budskap som omvänt honom själv, och när han till slut sviker, då är det på grund av köttets obotliga svaghet. Det ligger en fara för de frälsta, att träda i alltför nära kontakt med syndarna.

Författaren har onekligen en viss stilistisk begåvning, men han behärskar ännu icke sina ämnen. Det brister i komposition och fördjupning. Han låter de diktade gestalterna glida sig ur händerna, och därför får berättelsen något av novellens flyktiga stämning och mera fragmentariska innehåll. Redan i hans debutbok, "Nya Signaler", lade man märke till ett starkt, ungdomligt patos, som dock utmynnade i ord som revo ned, utan att bygga upp något nytt. Med en större mognad och fördjupning skall författaren kanske ha något starkare än ord och stämningar att bygga vidare på.

G. Martins: Giftas och skiljas. (Wahlström & Widstrand.) Det vore synd att säga, att Martins övriga böcker äro mycket bättre än den prisbelönta "Gula paviljongen" som till

och med Selma Lagerlöf fann värd en utmärkelse. Men smaken är olika, och recensenten kan icke med bästa vilja i världen uppfånga något guldkorn ur den triviala dy, där författaren hämtar motiven till sina samhällsskildringar. Detta alster hör till de banala följtongsromanerna. På bokens omslagssida får man veta att romanen är "en mustig tidsskildring, som ger livet sådant det är, och människorna utan förskönande förklädnad." Både för människornas och för livets egen skull, får man hoppas, att detta icke är sant, ty en mera hopplös samling ur det mänskliga galleriet, får man sannerligen leta efter. Att skildra individerna onda och dåliga, det må vara hänt, ty sådant förekommer, men låt oss slippa dessa tidskriftsmannekånger, vilka ge sig ut för att vara människor, men icke förbli annat än mannekånger. Författaren har åtminstone icke lyckats att i dem inblåsa något av levande ande, och lika ledsamt triviala som människorna äro, lika trivialt är språket. Det finns ingenting i boken som lyfter eller bär, och ingen av de tecknade gestalterna som man känner det minsta intresse för.

Ragnar Holmström: Barn, Mödrar och Manfolk. (Norstedt & Söner.) I jämförelse med den ovan nämnda boken verka Ragnar Holmströms noveller i hög grad friska och naturliga. Han krånglar icke till livet i onödan, det kan sannerligen vara besvärligt ändå, och de personer han diktar om, hör icke till det slag som måste gå till nervläkare för att få sitt sjäsliv ut och invrängt. De kämpa sin egen kamp, ofta ensamma och inbundna, men med något av den sega tåga, som tvingar människan till nya tag, icke för hoppet om något bättre, utan för sin egen stolthets skull. Havet äger alltjämt Ragnar Holmströms kärlek, och när han skildrar sjömannens liv, sker det med den säkra blick som följer kompassen i

rätt riktning. Det är en doft av salta vindar och fräsande vågor som gör havet till en alltid lika ny och underbar upplevelse. Han lyckas avgjort bättre med dessa skildringar än med de, vilka i likhet med "Sju rosor" ha en något sentimental anstrykning. Utomordentlig som verklighetsskildring och levande genom sin intensitet är sjöresan från Narvik till Antwerpen med en malmångare, och även de glimtar som författaren ger ur den undre världens liv, äga sitt obestriddliga värde.

Ragnar Holmström är mycket produktiv, men det finns i hans böcker så mycket av fabulerandets glädje att man varken behöver frukta någon återupprepning eller något förtyligande.

Frank Heller: Hur jag blev utpressare. (Bonniers.) Den friskhet och fyndighet som utmärkte Frank Heller i "Herr Collins äventyr" och i den utomordentliga äventyrsboken "Storhertigens finanser", äger han icke kvar. Det sista bandet noveller äro ganska obetydliga, men författaren har en rask stil och en snabb iakttagelse, som får ersätta vad som brister i uppfinningsrikedom. Det är icke så lätt att servera tusen och ett äventyr, och ändå knyta intrigens trådar på ett roande sätt. Den bäst skrivna av novellerna är måhända den sista, där greve Borgacz med en oförliknelig svada berättar sina öden och äventyr. Bilderna från Monte Carlo, evigt upprepade av dem som prövat Fortunans gunst bland det internationella slöddret i spelsalarna, roa mindre, även om Frank Heller kan beskriva Rivieran med en världsmans elegans, och en fransk kock med en gourmets entusiasm för yrket. Snabbhet och skicklighet kan man icke fränkänna honom, även om han vevar för många plattor med samma gamla melodier.

GURLI HERTZMAN-ERICSON.

En konstnär, som älskade Norrland.

Från Leander Engströms minnesutställning, som nu pågår, ha vi utvalt tre norrlandstavor, t. v. Jägaren, i mitten Interiör från en lappkåta, t. h. Två norrlandsflickor. En utställning som bör ses.

Oumbärlig för rik blomsterproduktion är

NUTRIGÉN

— det för krukväxter nödvändiga närsaltet.

Finnes i alla frö-, färg- och kemikalieaffärer från kr. 0.75 per burk.

TEKNISKA FABRIKEN JOFUR, STOCKHOLM.

VARFÖR INTE EN SJÄLVFÖRSÖRJANDE FRU?

MAN BEHÖVER INTE VARA PESSIMISTISK OM "DE GIFTA UNGKARLARNAS HUS", ANSER

FRIDA STÉENHOFF
INBJUDAN TILL DISKUSSION.

HÄROM KVÄLLEN RINGDE det strax före kl. 21. En tragisk ung man stod utanför med en liten portfölj under armen. Efter ursäkter för att han kom så sent, men han kunde inte gå och sälja annat än om kvällarna, bad han att få visa sina ritningar.

Det kunde mycket väl vara sant, vad han sedermera berättade. Han levde i stor nöd med hustru och en liten son. Förhållandena hade varit helt annorlunda, då han gifte sig. Den tiden betvivlade han inte, att han skulle kunna försörja en familj. Ännu för några år sedan sålde han bra med tavlor. Men plötsligt hade han förlorat all vind i seglen. Han omnämnde något, som jag ej fullt förstod: kottier, som monopoliserade publikens hela köpkraft. Sedan dess hade han befunnit sig utanför marknaden. Hans förtvivlan var förfärlig. »Betänk att tre personer skola leva av vad jag kan få för dessa små banala ritningar! Jag nödgas tigga folk att köpa! Om jag gjorde verkligt konstnärliga saker, skulle jag inte finna någon avsättning bland de bredare lagren. De mina svälter och jag går dessutom under som konstnär i min kamp för en brödbit!»

Under samtalets gång kommo vi alldeles osökt in på frågan om hustruns möjlighet att även å sin sida förtjäna något till uppehållet. Han sade sig ej kunna tänka en större lycka än att en familjemoder i dessa tider hade en trygg, väl avlönad plats. Tyvärr kunde hans hustru, trots sin goda uppfostran, ingenting utöva av sådant, som inbringar kontanter. Värst tryckte honom synbarligen tanken, att den lille sonen tvingades växa upp i så otillfredsställande omständigheter.

Den självförsörjande hustruns utvecklingsprocess är ingen dans på rosor. Den är en vandring på törnen så många och skarpa, att blott mycket avgörande skäl gjort denna allmänna vandring populär. Först och främst är det nöden, som håller processen i gång. Sedan är det kanske också detta gåtfulla mål, som tycks ligga bakom allt som sker.

Kvinnans frigörelse till självförsörjning förefaller att vara ett oundgängligt moment i och för barnets frigörelse undan slumpens och tillfälligheternas mest grymma herravälde. Den självförsörjande kvinnan förbereder en framtida, större trygghet för barnet genom att arbeta in i allmänna medvetandet nya trygghetsbegrepp, förvärva genom hennes egen erfarenhet.

Fordom disponerade mannen allt, jorden, produktionsmedlen, samt de i samhället utbetalade lönerna. Kvinnan disponerade inget annat värde än sig själv. Som regel var hon dock livegen och såldes för större eller mindre summor, på längre eller kortare tid.

Nu är hon på väg att bli en oberoende ekonomisk enhet. Hon får lön för sitt ar-

betet. Hon behöver ej taga lönen för sin möda indirekt ur mannens hand, enligt hans godtycke.

Mänskligheten har trevat sig fram till vissa ideal, som i dagligt tal kallas »Meningen». Man säger, att det är inte meningen, att ett välordnat samhälle skall tillåta hungersnöd och slaveri. Däremot är det meningen, att barn skola födas under så gynnsamma villkor som möjligt.

När den moderna kvinnan av idag gifter sig, vill hon gärna rädsla åt sig en chance, att — ej minst för barnets skull — kunna reda sig mot existenssvårigheter. Men talangen att kunna förtjäna sitt uppehälle tål knappast mera än andra talanger långa pauser utan att försvinna. För den skull är den gifta benägen att behålla avlönat arbete.

Även de mera välsituerade klasserna, som hittills traditionellt med allmosor försörjt anhöriga på obestånd, yrka nu, under ekonomiska depressionstider, att även gifta kvinnor och mödrar ur deras egen krets skola lära sig förtjäna pengar.

Tryggheten för barnet blir större, när både far och mor kunna försörja detsamma. Som det numera ligger i tidsandan att undersöka barnens livsvillkor, ha siffror blivit begärliga. År 1925 hade antalet barn, som i Sverige underhölls av fattig-

livsmod, livskrav och förtröstan.

Detta att säkerheten för barnets försörjning blir dubbel genom att två möjligheter finnas, som garanterar densamma, utesluter alls icke, att säkerheten kan förbli lika med noll. Resurserna från såväl faderns som moderns sida kunna försvinna. Ett säkerställande utöver det som enskilda individer förmå bjuda, har därför blivit önskemålet. Den sociala lagstiftningen till barnets förmån går i sådan riktning. Laggen om arvsfonden är ett närliggande vittnesbörd om växande gemensamhetssinne för barnens väl.

Med kännedom om den mänskliga intelligensens inriktning på att ständigt mer och mer fullkomna försäkringsväsendet, bör ej kallas utopiskt ett framtida livförsäkrande av barnet som sådant. Därmed har även barnet blivit en oberoende ekonomisk enhet.

Barnet är ett arbetskaper. Redan den nyfödde representerar ett värde, sitt eget arbetsvärde. Att samhället garanterar honom en ändamålsenlig uppfostran för att utföra det fulla värdet är rationellt. Med tanke på finansiell och kulturell vinst om-lägges därför hela systemet med barnets försörjning. Såsom delägare i det gemensamma kapitalet kan den blivande medborgaren redan från födelsen uppbära ränta på detta kapital. Barnrättan garanterar mot försörjningsrisker. Barnet betalar från första stund självt sin inackordering, lever aldrig på nåd, samt avbetalar vid vuxen ålder möjlig skuld till staten.

Det är inte troligt, att föräldrakänslan bleve mindre varm, därför att barnet fick en livränta. Man har aldrig sett exempel på att barn, som genom släktingar eller andra gynnare tillförsäkrats räntemedel, därför blivit mindre älskade av de sina. En följd av föräldrakärlekens solidaritet kan icke gärna bli anledning till dess minskande. Om föräldrarna, materiellt sett, bli mindre nödvändiga för sina telningars underhåll, kommer kanske i stället, genom tidsvinst och trygghetskänsla, det andliga utbytet mellan parterna att bli rikare.

Den självförsörjande hustruns utvecklingsprocess är ett bevis, hur konflikten mellan nöden och människohjärnan i stort sett städse tenderar till seger för hjärnan — hur stora offer det än kostar. För släktets räkning kunna vi därför bibehålla en viss positiv optimism. Den negativa pessimismen förefaller, när man ser tillbaka på utvecklingsbanan från grottmänniskan, att snarare vara ett blundande för den historiska verkligheten än ett rätt vägande av det förgångnas härligheter.

Till Faustpremieren på Dram. teatern: fröken Märta Ekström som Margareta. Jäger, hovfoto.

CAP
Nötter

Nougatchoklad
av högsta kvalitet. 1 kr. pr. ask.

ETT SVÄRMERI

NÄR MALLA SILVERSTOLPE ÄGNADE DEN

Malla Montgomery-Silverstolpe på äldre dagar. Teckning av Maria Röhl.

ÖVERSTINNAN MALLA SILVERSTOLPES memoarer ha länge varit en guldgruva för dem, som velat skapa sig en bild av romantikens högsommar i dess svenska högborg, Uppsala. Man möter där alla dess typiska representanter, koryféerna och epigonerna, skalderna, tänkarna och de unga, sorglösa livskonstnärerna och drömmarna. Den ej minst intressanta personligheten i detta rika galleri är Malla Silverstolpe själv. Kanske bättre än någon annan representerar hon den romantiska livsstämningen, när denna avklätts geniernas lysande iderustning: dess känslfullhet och ömtåliga stämningmottaglighet, dess självupptagenhet och självanalys, dess drömmar och längtan i halvdager.

Malla Silverstolpe hade geni i vänskap, har Geijer en gång sagt. Hennes hjärta var alltid fullt av ömhet och behov av ömhet, förståelse, förtrolighet. Var gränsen för henne gick mellan vänskapen och kärleken är svårt att säga, och hon visste det inte själv. När hon vid fyrtio års ålder med hela sin själs styrka fäste sig vid den tjugufemåriga Per Ulrik Kernell och några få år senare, efter dennes död, vid den unge Adolf Fredrik Lindblad, vet man knappt, om man skall nämna hennes förhållande till dem med kärlekens eller den svärmiskt passionerade vänskapens namn. Förmodligen bör det bära dem båda.

Vänskapsförhållandet till A. F. Lindblad blev aldrig brutet, men det ändrade så småningom karaktär. Det svärmiska elementet däri försvagades, och det övergick allt mer och mer till den lugna förtroligheten mellan goda kamrater, även om Malla då och då kunde kasta en vemodig blick

I Malla Montgomery-Silverstolpes memoarer, som utgavs av trycket för flera år sedan, är 1830-talet mycket kortfattat behandlat. Men just under denna tid upplevde Malla en av sina bitterljuvaste vänskaps-passioner för den 23-åriga skalden C. W. Böttiger. Här nedan skildrar fil. mag. Paul Fröberg episoden, som sträckte sig över flera år. Upplösningen på historien behandlas i nästa nummer.

tillbaka på allt, som varit. Man skulle kunna tro, att detta ändrade förhållande berodde därpå, att åldern äntligen tagit ut sin rätt, att den vid 1830-talets början fentioåriga Malla hade gått igenom sin svärmiska tid och att hennes hjärta börjat känna något av aftonens svalka och ro. I varje fall ha de tryckta memoarerna intet att förtälja om något ömt svärmeri, som påminner om hennes tidigare. Helt annat blir emellertid intrycket, då man bläddrar i manuskripten till dessa memoarer, vilka vad tiden 1830—1851 beträffar i den tryckta upplagan återgivits i starkt förkortat skick. Då får man erfara, att Mallas ålderdom ännu inte kommit, att hennes kärlek ännu kunde vara lika varm, hennes hjärta lika fullt av ömhetsbehov. Under mer än ett decennium, 1831—1843, domineras memoarerna av ett enda namn, på vars bårare Malla slösar all den svartsjuka, härsklustna ömhet, som hon är mäktig: Carl Wilhelm Böttiger.

Första gången Malla träffar Böttiger är i början av 1829 vid ett besök hos familjen De Geer på Frötuna, där han då snart fyra år varit informator. Under den följande tiden råkas de understundom i sällskapslivet i Uppsala, och Mallas intresse växer oavbrutet. Böttiger fyller också alla krav på hjälten i ett romantiskt svärmeri: han är tjugutre år, hans mörka, sydländska utseende är vackert och självfullt, han är poet och har nyss givit ut sina första dikter, där han biktat sin världssmärta, i mjuka melankoliska rytmer och kring hans huvud svävar som en gloria ryktet om en mångårig, trofast kärlek. Slutligen ger också döden sin helgd åt den spirande vänskapen. I slutet av 1830 mötas Malla och Böttiger vid den gemensamme vännen Jon Ekmarks dödsbädd, och den sorg, som båda känna vid dennes bortgång, för dem slutgiltigt tillsammans.

Redan tidigare hade den ärelustne skalden sökt bli upptagen i Mallas litterära krets, bl. a. hade han uttalat sin önskan att för henne få läsa »skaldestycken av

en finsk poet Runeberg, som han mycket berömde». Av olika anledningar hade detta ej låtit sig göra, men nu efter Ekmarks död öppnas dörrarna för honom, och i början av februari 1831 gör han Malla sitt första besök. Genast mötes han av henne med den mest svärmiska vänskap. Hon känner inom sig en ljuv glädje över att än en gång ha fått ett intresse i livet, och med sin lidelsefulla naturs hela styrka ger hon sig hän åt sin förälskelse. Var hon är, är Böttiger nu hennes första tanke. Ser hon honom inte, fylles hon av en vemodig saknad, och möter hon oförmodat hans blick, känner hon sig »yr i hufvudet och upprörd af omvexlande stämningar». När vännerna skämta med hennes tydliga intresse för den unge, melankoliske skalden, blir skämtet ett mörkt moln, som skuggar hennes lycka: »hon skämdes för att vid sin ålder både känna en så liflig böjelse och visa den.»

Liksom Malla en gång känt sin ömhet för Lindblad som ett testamente från Kernell, så förbinder hon nu också sitt nya svärmeri med denne oförgätlige vän. När Böttiger en gång skall predika i domkyrkan och visar henne de predikoverser han valt, minnes hon med rörelse, att Kernell en gång ämnat välja just dessa till ingångsverser. I detta sammanträffande ser hon »en Guds skickelse att hon i den nye unge vännen skulle få en tröst, en ersättning för hvad hon förlorat, et uplifvande intresse för den elljest på alla förhoppningar bedragna, så toma framtiden».

Men ålderdomens kärlek är bitterljuv. Den har minnena och nuet, men framtiden rymmer rivande smärta och för resten mörker, tomhet och försakelse. Malla är alltför erfaren och klok för att inte förstå detta. Hon, skaldernas väninna, tager sin tillflykt till skaldernas språk och biktar sin smärta i verser, gripande i sin nakna ärlighet och uppriktighet. En av dessa dikter kallar hon Den 19 April 1831.

Hjertats eviga ungdom
Hvad kallar jag dig?
Är du en gnista af Gudarnas låga —
Du aldrig slocknande förmåga
Att älska och lida
Att hoppas och sakna!
Eller är du et gift — et frö till det onda,
Alstradt af högmodets själviska flärd
Och retliga sinnens förförande svek?
Ack! kunde du renas och höjas till Gud!
Ej mer uppå jorden dig avgudar söka
Men helgad och fri från hvart eget behof
Blott skyddande öfver de älskande vaka.

Förhållandet till Böttiger blir aldrig enbart solbelyst. Mallas egen vänskap är alltför hänsynslöst fordrande, alltför svartsjuk och härsklusten för att mer än under korta, sällsynta ögonblick helt kunna tillfredsställas. En blick, där hon inte finner värme och förståelse, ett ord, som inte har den rätta, förtroliga klangen, fyller hennes själ med upprorisk förtvivlan. Böttiger å andra sidan visar allt för ofta ungdomens och skaldens självupptagenhet och liknöjdhet för andras känslor, han är nyckfull, fåfång och ständigt i behov av beundran. Härtill kommer, att han, efter vad som tyckes framgå såväl av Mallas anteckningar som av hans egna brev till en ung-

Begär alltid **Kobbs Thé** och godtag ej något annat om
Ni sätter värde på en hälsosam och aromrik dryck.

KONTROLLANT: DOKTOR J. E. ALÉN

I S O L N E D G Å N G E N

SKÖNE OCH MELANKOLISKE SKALDEN BÖTTIGER SIN VÄNSKAP. AV PAUL FRÖBERG.

domsvän, just vid denna tid, våren 1831, undergår en snabb utveckling, som i mångt och mycket ändrar hans inställning till livet. Hans nästan bigotta religiositet spädes ut, den fromme prästkandidaten med sin tungsinta dödslängtan och naiva, gråtmilda sentimentalitet ger så småningom rum för världsmannen och dandyn, vars melankoliska min och sorgsna ögon blott förhöja effekten av läpparnas maliciösa leende och spirituella skämt. Med den beundrade hjälten i Jean Pauls »Titan», Albano, som förebild passerar han den obligatoriska raden av poetiska förälskelser. Den första, ojordiskt rena kärleken till den flera år äldre Adolfin Murray är han nu redan färdig med; hans nästa passion är hans discipels unga, vackra syster, Charlotte De Geer.

Mallas förtvivlan är ofta gränslös. Hon frågar sig själv, om hon bedragit sig på vännen, om hon slösat sin vänskap på en ovärdig. Hon vill draga sig tillbaka från honom, kuva sin böjelse och ensam och tyst möta framtiden. Men så ler han vänligt mot henne, kommer till henne med ett förtroende, biktar en sorg, och hon är åter den odelathängivna kvinnan vars tillgivenhet kan ta sig de mest flickaktigt förälskade uttryck. Hon skriver verser till hans högtidsdagar, funderar ut presenter, som hon tror, att han skall bli glad åt, och då hon upptäcker, att han ej kan läsa engelska, frågar hon sig med undertryckt jubel: »Skulle jag ej kunna lära honom det? Ack, det vore så roligt att lemna honom et minne genom en vinst för lifstiden.»

Snart mötes hon åter av hans vresiga ovänlighet, trumpna tystnad och nyckfulla retlighet, och i sin förtvivlan söker hon skydd mot kärleken genom att lyssna till det klander, som den unge skaldens bekanta rikta mot honom för hans obeständighet, fåfänga och tillgjorda sentimentalitet. Magnetiskt drages hon till Adolfin Murray, och tillsammans söka de båda övergivna en bitter njutning i att dryfta vännens hårdhet och grymma liknöjdhet.

I mitten av juli, ett par dagar innan Malla anträder sommarresan till Ulriksdal, insjuknar Böttiger. Malla skyndar till honom, och deras försoning är fullständig. Hon får förklaringen till hans nyckfullhet och tystnad, han berättar om sin fåfänga kamp mot den allt starkare kärleken till Charlotte De Geer, och Malla, som så väl förstår ett hjärtas lidanden, är genast färdig med förlåtelsen och full av »det innerligaste deltagande för sin unge vän, hvars inre strider emot en ljuf böjelse hon nu klart insåg och förstod».

För sommaren har Malla en ny glädje i utsikt: »Att skriva till Böttiger blef nu Mallas käraste nöje — — — det var henne ock en glädje att sysselsätta sig med honom, att tänka, detta skall han läsa, fästa sina ögon, sin tanka vid.» Men också häri blir hon besviken, Böttigers brev bli korta och fåtaliga, till slut utebli de alldeles, och då han och Malla i början av december åter träffas, tycks förhållandet inte kunna bli detsamma som förut. Dock — bara

några dagar, och vänskapen är inne i en ny värmeperiod. Böttiger kommer till Malla med sina dikter, de läsa tillsammans hans älsklingsförfattare Jean Paul. Ava Wrangel, Mallas vackra, nu sextonåriga systerdotter, sjunger hans sånger, och Malla gottar sig i denna mjuka förtrolighet och finner allting »ljust».

Växlingen mellan vågdalar och vågberg i Mallas och Böttigers vänskap blir ännu livligare under det år, som följer. Gång på gång söker Malla rycka sig loss ur sin förtrollning, men varje gång tyckes den blott få starkare makt över henne. »Att få se Böttiger en gång varje dag», skriver hon i februari 1832, »var nu Mallas önskan och hopp för dagen, att han hemmastadd kom och geck, förtroligt omtalade sin glädje och sin ledsnad, var henne kärt, och den dag som förgeck utan denna glädje syntes henne förlorad». När hon berättar om hans beundran för den unga friherrinnan Both, till vars bröllop han nyss skrivit en liten graciös dikt, kan hon inte undertrycka en suck: »Det vore roligt att vara ung och behaglig som hon!»

Frapå våren får Malla ett efterlängt tillfälle att oftare vara i den älskade vännens närhet, han börjar nu läsa filosofi med hennes systerson Tönnes Wrangel. Tidigt om morgnarna kommer han till lektionerna, och varje morgon är Mallas första tanke, då hon vaknar: »Han är därinne!» Över dessa korta veckor vilar ett skimmer av ljus, vårlig förälskelse, vars tillsats av vemod blott är ännu en av vårskymningens på en gång eggande och sövande dofter. En kväll sitter Malla och tänker på att Böttiger just då får träffa sin älskade Charlotte De Geer, som tillsammans med sin mor är inne i staden. »Aftonen är så vacker! I morgon bitti kommer han hit! Jag slog up Frithioff vid vårsången — Frithioffs frestelse, lade däri några blommor i salongsfönstret, som han i morgon skall gå förbi. — Klockan är nu tolf på natten, de kunna ej vissna till klockan 5 på mor-

gonen — måntro han skall se dem?» — Nästa dag antecknar hon bara: »C. W. B. har fått sin syrenqvist!» Och dagen därpå: »Återsåg syrenqvisten — som jag trodde egnades den åt Charlotte De Geer. C. W. B. har du roligt? — är du nöjd?»

Sommaren detta år blir för Malla ett enda långt lidande. Inte ett brev kommer från hennes unge vän, hon plågas av sitt beroende av honom, hon kämpar för att äntligen bli herre över sin passion, men förgäves. I slutet av augusti kommer så Böttiger på besök till Ulriksdal, och är en gång får hon njuta sin vemodsblandade lycka. »Emedlertid upklarnade nu allt omkring henne efter Böttigers besök. Uppe på den s. k. Altarbacken sutto de länge och samtalade — Malla med tårar och hjertat på tungan — han med complaisance.»

Slutet av 1832 bringar Malla en ny anledning till oro. Hon får besök av sin svägerska, Mathilde d'Orozco-Montgomery, och mellan den vackra, behagsjuka italienskan och den melankoliske poeten utspelas en liten roman, en spirituell lek med varma känslor och vackra ord, som vållar Malla mycket lidande. Hon förvånas över att den djupt begåvade vännen kan finna geni och värde i Mathilde d'Orozcos »flacka, ytliga väsende».

Lika intensivt som förut upptar Böttiger hennes tankar. När hon hör hans steg utanför dörren, slår hennes hjärta, snabbare och under dagarnas ensamhet funderar hon ut tusen olika sätt att visa honom sin tillgivenhet. »Då Malla ej på några dagar sett Böttiger, ville hon åtminstone gerna på något vis sysselsätta sig med och för honom. Ibland formérade hon pennor och skickade honom.» Men allt oftare inställa sig tvivlen på hans karaktärs värde, i hans passion för Charlotte De Geer tycker hon sig i klarsynta stunder urskilja ett begär att lysa som skön, vemodig och olycklig, och när hon en kväll ser honom med förälskad iver uppvakta en ung, firad societetsdam, förefalla hans kärlek och hans vänskap henne lika löst grundade. »Då hon hemkom om aftonen, samlade hon alla hans bref och små biljetter, som hon så sorgfälligt bevarat, lade dem tillsammans i et convolut och skref därpå: Den tvååriga drömmen. Upphörd 18. Mars 1833.»

Men drömmen upphör ej. Alltför starkt är hennes begär efter de »smärtsamt ljufva» stunderna med Böttiger, för att hon skulle kunna draga sig bort från honom, och när hon mot slutet av 1833 gör ett nytt försök till brytning, blir utgången densamma som tidigare. Förtvivlad vänder hon sig nu till Böttigers syster, Charlotta Böttiger, guvernant hos landshövding Krämer, berättar för henne, hur mycket hon värderar och älskar hennes bror men också hur hon lider av hans liknöjdhet och ojämnheter. »Malla erkände att denna öfverdrifna tillgivenhet och känslighet vore et fel, en dårskap hos henne, och för att öfvervinna och qväfva den önskade hon,

Skalden C. W. Böttiger.

(Forts. sid. 416.)

HÄXAN putsar metaller så att . . . Men för silver användes **SURPRISE**

EN ALLVARLIG FRÅGA

SOM VÅRA KVINNOR BÖRA BEAKTA OCH GÖRA KLAR FÖR SIG.

»VARJE KVINNA SKALL ÄGA BE-stämman, huruvuda hon vill bli va mor eller ej.» Denna motivering härstammar från kommunisthåll och ligger till grund för en motion, som av kommunisterna väckts under innevarande riksdag »angående lagstiftning om rätt att företaga abort.» Under förra riksdagen väcktes också en motion i samma syfte, men avlogs. Som var att vänta kom frågan upp igen under innevarande riksdagsperiod. Lagutskottet tillstyrkte en utredning, men även detta avlogs av kamrarna.

Det är en högst allvarlig fråga, som här förelagts riksdagen och man kan inte blunda för att den berör sociala förhållanden, som med varje dag bli allt olidigare.

Under debatten i Fösta kammaren yttrade sig fröken Kerstin Hesselgren, som röstade för utskottets förslag om utredning. Fröken Hesselgrens ståndpunkt framlägges här nedan. Vidare ha vi tillfrågat fröken Bertha Welin, ledamot av riksdagens Andra kammare. Den tredje tillfrågade är doktor Gerda Kjellberg, som av sin läkargärning — ehuru icke förlossningsläkare — fått en inblick i frågan.

En allvarlig utredning är önskvärd.

Vi lämna nu ordet åt de tillfrågade. Fröken Hesselgren betonar främst det rättsvidriga i de nuvarande förhållandena, då ingen vet vad som är befogat.

Vi få inte sluta ögonen, säger fröken Hesselgren, för vad som verkligen sker och dag för dag blir alltmera framträdande. Professor Forssner och andra läkare med honom intyga, att avbrytande av havandeskap blir allt vanligare och sker skulle jag vilja säga på allt lättsinnigare grunder. Men för att hjälpa till med sådana förhållanden var det väl inte utskottet yrkade på utredning? Nej, vad man vill är att kunna hjälpa människor, så att de skola veta, när de kunna få hjälp och när de inte äro berättigade därtill. Om vi bibehölle lagen om fosterfördrivning sådan den är, skulle en damm ändå inte sättas mot sådana företeelser.

De förhållanden, som nu råda, förvirra rättsbegreppen och därför skulle jag vilja, att vi finge till stånd en förutsättningslös undersökning, utförd av förståndiga, ansvarsfylla människor. Om man kan bringa det därhän, att människor känna skillnad mellan vad som på detta område är ansvarslöst och vad som enligt den allmänna rättsuppfattningen måste sägas ha fog för sig, gör man det ju mera möjligt för människor att få hjälp. Att en kvinna, som befinner sig i nödläge, vågar gå till en läkare och resonera med honom för att få klart för sig, om hon kan få hjälp eller inte — är inte det oändligt mycket bättre än att hon såsom nu alltid skall känna sig osäker på vad som är tillåtet eller ej? Nu törs hon inte gå till läkaren, därför att det är en olaglig handling det gäller. Som det nu är, är ju allting olagligt. Hon vet inte, var gränsen går för en möjlighet till hjälp med lagliga medel. Vad gör hon, då hon befinner sig i en

En ytterligt svår och allvarsam fråga har riksdagen i likhet med förra året haft uppe till behandling i år: lagen om rätt att företaga abort. Många kvinnor i vårt land rygga genast tillbaka för ämnet och vilja kanske icke höra talas om det, men detta upphöjda avståndstagande kan knappast anstå en ansvarfull kvinna i vår tid. Frågan, som är så brännande bland stora lager i vår generation och som rymmer så många ödesdigra verkningar, fördrar ståndpunktstagande av envar och icke minst kvinnorna. Idun har därför velat sätta sina läsare in i ämnet och bett några damer, som äro inne i frågan, ur olika partier och yrken att framlägga sina synpunkter. De göra sig till tolk för olika meningar, men genom att läsa dessa för och emot skaffar man sig en god överblick och plattform för egna reflektioner.

förtvivlad situation? hon söker hjälp, var hon kan få den och hon förstör kanske inte blott barnet, utan även sig själv genom att ta råd och hjälp från okunniga eller samvetslösa personer. Det är detta ohållbara förhållande, som ansvariga läkare ha velat råda bot för, och det är detta förhållande, som också gör, att ansvarskännande kvinnor anse, att här måste någonting göras så att förhållandena bli utredda och man får se, om det finns en framkomlig väg att gå.

En ny lagstiftning kommer icke att stävja kvacksalveriet.

Fröken Bertha Welin, ledamot av riksdagens Andra kammare, är bestämd motståndare till en lagändring i ifrågavarande syfte. Hon motsätter sig också lagutskottets yrkan på utredning under motivering att frågan om fosterfördrivning inte bör behandlas fristående. Vid den revidering av strafflagen, som pågår, kommer även denna del §§ 26, 27 av kap. 14 i strafflagen att undergå behandling och man bör icke föregripa det nya lagförslaget. Fröken Welin säger följande:

Ett spørsmål som detta kan givetvis ses ur flera olika synpunkter och bedömas efter olika uppfattningar och åskådningar. Gemensamt för alla borde dock den åsikten vara, att den rena ansvarslösheten icke får dominera, och att det blir ohållbart, om hithörande frågor ensidigt lösas efter känslökäl, d. v. s. om uppfattningen »det är synd om människorna», får bli den enda utslagsgivande.

Upphovet till förslaget om lagändring var måhända det faktum, att fosterfördrivningar enligt läkares uttalanden förekomma ej så sällan, utförda av allehanda slags samvetslösa kvacksalvare med den påföljd, att kvinnan ofta blir infekterad, måste söka läkare och oftast intagas å sjukhus. Här kan hon i många fall bli räddad, men infektionen kan också vara av den art, att hon dukar under härför.

Man vill nu genom en lagstiftning, som ger läkare rätt att under vissa förutsättningar få företaga abort, sätta stopp för kvacksalveriets framfart med dess risk för kvinnans hälsa och liv. Om än själva denna avsikt må vara aldrig så vällovlig, får man dock icke för att nå detta mål tillgripa vilka medel som helst. Fosterfördrivningen

är icke blott och bart en hälso- och sjukvårdsfråga, den omspinner mycket vidare områden. Den är i lika hög grad en fråga av moralisk, religiös och juridisk karaktär. Den blir även genom sina följderna en fråga om nationens självbevarelseinstinkt; ett folk, som släpper greppet på detta spørsmål, framför allt det etiska greppet, har dömt sig självt.

Bort med preventivlagen i stället.

Doktor Gerda Kjellberg svarar:

»Idun» har begärt mitt uttalande i en fråga, som mer än andra har permanent aktualitet. Jag står gärna till tjänst, men vill från början framhålla, att jag här mindre talar som s. k. medicinsk sakkunnig — jag är ju f. ö. icke gynekolog — än som socialt intresserad medborgare.

Frågan gäller, huruvida det kan anses vara av omständigheterna betingat att utöka de medicinska indikationerna för fosterfördrivning med sociala sådana.

Denna fråga är mera social och juridisk än medicinsk.

Redan dess formulering giver emellertid vid handen, vad som kanske förefaller mången egendomligt, att fosterfördrivning under vissa förutsättningar ostraffat får företagas, och detta trots den svenska strafflagens kategoriska bestämmelse, att envar som fördriver en kvinnas foster, straffas med stränga straff. Vi ha här ett exempel bland de många, där livets starka ström sprängt betonghårda lagparagrafers fördämningar, — juridiska distinktioner göra, att en fosterfördrivning, som är medicinskt indicerad, är straffrättsligt oåtkomlig.

Och vilka äro då dessa s. k. indikationer, som beröva en handling, som objektivt sett är ett brott, dess brottsliga karaktär, eller när är en fosterfördrivning tillåten?

Jag nämner här några exempel: Vid vissa fall av bäckenförträngning, ostillbara kränkningar, som hota patientens liv, vissa kroniska sjukdomar, som patienten är behäftad med, psykosor i vissa fall, etc.

Inom vida samhällslager gör sig nu en tendens gällande, som går ut på att vidga den av lagen tillstadda gränsen för fosterfördrivning, och ytterlighetsmännen hävda, att kvinnan ensam äger bestämma över sin egen kropp och därför har en absolut rätt att göra med den vad henne lyster. Resonemanget är enkelt, och måste redan i kraft därav ha sin säkra publik. Men vi må dock icke förbise, att äganderättsbegreppet i vår tid icke längre är någon absolut rätt, utan underkastad omfattande inskränkningar. Jag äger mitt hemman och min skog, men detta innefattar icke någon rätt för mig att förfara därmed, som mig lyster. Den som avverkar sin skog, är skyldig att sörja för dess återväxt. Vi ha ju också s. k. vanhävdslagar!

När vi alltså ha lagat i ändamål att trygga skogens återväxt, är det väl knappast förmätet, att samhället värnar om släktets bestånd. Fostret och det vardande livet i moderns sköte är icke en del av mo-

(Forts. sid. 417.)

**EKSTRÖMS
JÄSTMJÖL**

ALLA SOM BAKA HEMMA
Inse värdet av Ekströms Jästmjöl. Ju bättre brödet har jäst i ugnen, desto bättre, mera välsmakande och lättmjält blir det. Använd därför alltid Ekströms Jästmjöl.
— Cream-Phosphatpulveret med den underbara jäskraften.

NÄR S:T JACOBS KLOCKOR DÅNA

VID KONFIRMATION. AV VERA v. KRÆMER.

HUR KÄNNER NI DET STOCKHOLMARE, då ni går nedanför Jacobs kyrka när klockorna dåna?

Jag vet stockholmare som pinas av det. Klockornas klang försätter dem tillbaka till en barndom, som tydligen för dem varit full av tvång, varit oglad och kältig — det var inte så många årtionden sedan föräldrar ansågo det oförenligt med sin ställning i hemmet att visa glättighet, en smula efterlåtenhet och vänlighet mot varandra — det senare återverkar ju kanske allra bäst på barnen. Och så ha barnen vuxit upp till människor, åt vilka kyrkklockans ding dång manar fram en beklämd söndagsmiddag, en fars barskhet och en mors neddragna mungipor eller rödkantade ögon och bröders trots. Det är inte helgmålsringningen på landet, som skapar sådana bilder, det är stadens klockor.

Men vår generation känner det väl inte så? När Jacob dånar — de andra måtte inte ta i så hårt — känner jag en njutning, som inte är likt något annat, en lyftning, som är nära jubel, en förintelse i dånet, ett drunknande i det, som hör till livets starka, glada stunder. Det är samma ljuvlighet som när man lyfter ansiktet och låter det bada i sol eller står på en hög strand och ser vågor och man ler för sig själv — skrattar högt gör ju inte vår tids vuxna människa inför känslor.

Men det gjorde man förr. I en bok av en författare, som jag igår aldrig hört talas om, förmedlad av en översättare, som gjort en god gärning, "Ur medeltidens höst" av holländaren J. Huizinga, översatt av Hans Reuter-crona, kan man läsa om, vad klockors klang betydde för forna tiders människor, hur de beledsagade alla stora händelser i medeltidens bullersamma, upp-

rörda, plågade och högljudda liv. Man nämnde dem vid namn: Tjocka Jacqueline, Klockan Roland, man visste vad ringning eller klämtning betydde. Klockans klang »var ett ljud som ständigt hördes över allt det trägna livets buller — ehuru man hörde dem så ofta, var man aldrig likgiltig för deras klang.»

Vi veta det själva än i dag, vi minnas

Hilda Huldt 60 år.

En av huvudstadens mest kända kvinnliga pedagoger, föreståndarinnan för den ansedda Ahlinska skolan, fröken Hilda Huldt, fyllde den 21 april 60 år. Under jämnt 40 år har fröken Huldt utövat sin uppfostrargärning vid "Ahlinum": som lärarinna, som biträdande föreståndarinna och från 1920 — vid fröken Hedda Ahlins död — som dess föreståndarinna. De storartade hyllningar som kommo jubilarer till del på högtidsdagen visa bäst huru allmänt uppskattad och avhållen fröken Huldt är av kolleger och elever.

hur det var när klockorna ringde för landstormens inkallande och det ilart i oss, när ambulansens eller brandkårens klocka ringer i ett, i ett.

Men det är på något sätt gott att veta, att den där känslan inför klockan — våra föräldrar minnas ännu hur det klämtade i staden vid eldsvådor — binder oss med tider långt borta. Den gör det lättare att förstå dem, den ger nog också tacksamhet för att vi ha det ljusare än de.

I en kyrka i söndags såg jag något av detta som binder. En liten kyrka och ingen klockklang. Det var konfirmation. Och efter nattvardsbarnen gick församlingen fram och tog nattvarden. Dessa människor gingo med knäppta händer. Icke med hopflätade fingrar, utan med raka händer, lagda mot varandra som till bön på gamla tavlor. Så gingo de nedför och tillbaka uppför gången, en och en, klädda i enkla vardagskläder, unga flickor, mogna män, gamla kvinnor, gossar på tjugu år, medelålders kvinnor.

I hela mitt medvetna liv har jag undrat varför människor på de gamla tavlorna hålla sina händer annorlunda än det faller sig naturligt för oss att förena dem, om vi knäppa våra händer. Men den där stilla, grå söndagsmorgonen fick jag se, att än i dag lägga människor sina händer samman just så, som målare alltifrån den tidiga medeltiden låter sina gestalter göra och skulptörerna på kryptornas sarkofager. Och den synen band på ett förunderligt sätt. Den gav svar på en fråga — ingenting av seder och bruk är löst och utan mening. Det binder oss med vad som varit och med varandra.

Och detta gör det ganska ljuvligt att leva.

VÅRSOARÉ I IDUNKLUBBEN

DEKLAMATION, LÄSNING, SÅNG, MUSIK.

Fru Elin Linnander-Lejdström.

Grevinnan Fanny v. Wilamowitz-Moellendorff.

Fru Greta Philipson.

Hr Gunnar Schyller.

IDUNKLUBBEN AVSLUTAR SIN VARSÅ- song med en liten soaré, för sekt. I torsdagen den 26 april och för sekt. II torsdagen den 3 maj kl. 7,30 e. m.

Ett utmärkt program väntar klubben, vi ha fått löfte om medverkan från en rad kända förmågor. Det blir deklamation av skådespelaren Carl Johan Fahlerantz, som under den gångna säsongen gjort

sig känd som en framstående recitator och skördat stort bifall av en auktoritativ kritik. Vidare har klubbens uppburna ordf., grevinnan Fanny von Wilamowitz-Moellendorff, älskvärt lovat att bidra med högläsning. Den musikaliska avdelningen blir som alltid förnämt företrädd. En sängerska, som i de trängre kretsar där hon låter höra sig har ett högt skattat namn, är fru Greta Philipson, henne

får nu Idunklubben göra bekantskap med och att den blir angenäm veta vi. Gamla bekanta, men därför icke mindre välkomna äro hr Gunnar Schyller och fru Elin Linnander-Lejdström som komma att sjunga duetter — det blir en paradpunkt i programmet, som redan den borgar för att vårsoarén blir besökt till sista plats i salen. Efteråt tésupé som vanligt och till vanligt pris.

Lekande lätt Fernissaktiebolagets

fernissar Ni Edert

golv med

Linoleumlack N:o 673

Till salu i alla färgaffärer.

Garanteras slitstark.

Torkar på 7 timmar.

Engros:

A.-B. M. HANSEN, Stockholm 19

D E N G R Ö N A E L E F A N T E N

AV ELISABETH KUYLENSTIERNA-WENSTER.

ETT VERKLIGT FÖRNÄMLIGT HUS med marmortrappor, täckta av röda mattgångar. En stor elevator med alltid blanka, slipade rutor och infällda, smala speglar. Med ett svagt, nasalt surrande, ett nästan aristokratiskt röstmaterial, steg denna hiss värdigt uppåt ungefär på samma tid var afton större delen av året för att vid femte våningen avlämna fröken Britten Tegenius, chef för broderiavdelningen i ett mycket känt handelshus med rang av kunglig hovleverantör.

Med äkta kvinnligt välbehag satte Britten nyckeln i låset och inandades redan i hallen sitt eget hems atmosfär, ofta mängd med blomdoft eller en svag arom av utsökt frukt.

Nelli, en typisk trotjänarinna, pålitlig och mot obehöriga argsint som en gårdvar, hade middagen i beredskap. I det kombinerade arbets- och vardagsrummet, stort som ett slottsgemak var ett hörn ordnat till »matvrå». Det moderna ordet irriterade Britten, som ägde traditionens outtröttliga svaghet för salar med festligt dukade bord, breda, skrymmande, snidade ekskåp och väldiga kistor, härstammande från den praktälskande storhetstiden. När Britten efter föräldrarnas död avhämtade sitt arvegods från den uppsvenska småstaden, kunde hon förfara med det efter behag, ty hon var enda barnet och allt tillföll henne. Tunga, grovlemmade silverskedar och gafflar, roccocopendylen, signerad av Fredman, sybordet med inlagda träslag och lyrfot, en sällsynt Hilleströmstavla och en Mariebergssurna jämte mycket annat. Det mesta hyrde hon in i ett magasin, då det bar henne emot att sälja det bohag, hon sett så långt hon kunde minnas tillbaka och vant sig att akta, så som det brukades på den tiden Britten var barn och ung. Hon hade dess-

utom uppfostrats gammalmodigare än sina jämnåriga. Lärts vördnad och hänsyn för äldre folk och aldrig tillåtits dua föräldrarna. Pappa major hade hela sitt liv skrivit kvinna med Q och den siratliga majorskan var typen för en blid, omtänksam husmor, undfallande hustru och älskvärd värdinna. Sin Britten kunde man nästan säga, att hon for över med dammvippan, så snart ett fjun eller ett dammkorn förmärktes på flickans psyke; det ständiga putsandet förtog fullständigt förtroligheten mellan mor och dotter, och när den trettioåriga fröken Tegenius tog sitt öde i egna händer, andades hon befriad ut, ty egentligen var hon en självständig natur. Sin framstående, ansvarsfulla befattning erhöll hon genom relationer. Hennes lön var så tillräcklig, att hon ej behövde taga av sitt lilla kapital, fastän huvudstaden föreföll henne glupsk i sina ekonomiska anspråk. Hennes »tre-rumsvåning» på Östermalm betingade en hyra lika stor som det belopp föräldrarna och hon levt på ett år i den blygsamma lilla staden, där inte ens priset på livsförnödenheter följde med sin tid.

Att inrätta ett bekvämt hem alldeles efter egen — och delvis Nellis — smak hade roat Britten obeskrivligt. Hon sparade inte varken på äkta mattor, sidengardiner, glänsande sammetsdraperier eller belysningseffekter. Själva möblerna och konstsakerna härledde sig som nämnt från fädernehemmet, likaså den unika ljuskronan med tusentals platta, slipade prismor. En rymlig hörnbalkong vette åt Humlegården. Under höst och vårvällar njöt Britten av att insvept i en sjal sitta där och se ut i den mjuka skymningen. Under sommaren vistades hon och Nelli en månad på ett herrgårdspensionat, och bäge två glädde sig sedan dubbelt över att vara hemma igen.

Intim hade Britten aldrig varit med någon. Hon hade ingenting att berätta om sig själv och intresserade sig endast medelmåttigt för andra. Stockholm förblev henne ständigt en främmande stad. Hon deltog icke i det mondäna utelivet, lockades aldrig av dess skrällande melodier. Hennes förteguna, sansade väsen tycktes löpa på samma spår dag ut och dag in. Hon närmade sig nu femtiotalet. Nelli var över sextio, hade gnot och strävat som arbetsmaskin hos andra mest hela sitt liv. Det var från henne stöten kom, när Britten minst anade det.

Hon hade som vanligt hängt av sig ytterkläderna, slätat håret och sköljt av händerna i ljumt, lavendelparfymrat vatten. Med en nick åt Nelli, vilken bar in maten, satte hon sig till bords, beredd att njuta. Då hände det. Nelli släppte karotten med kalvfricassé. Naturligtvis var karotten dyrbar och oersätlig som det mesta i Brittens hus, men det allra värsta var, att även Nelli segnade ned, blåvit i det hemskt stelnade ansiktet. Hennes armar, som nyss skälvt obehärskat, föllo slappt ut, som om de velat skyla porslinsskärvorna. Huvudet dunkade mot en stol, innan det nådde golvet. Hela gestalten föreföll så tunn och bortvisnad, utsträckt mellan kringspridda kött-

stycken och bitar av den förolyckade karotten.

Britten hade aldrig förr sett någon svimma och stod en sekund handfallen. Därefter gick hon beslutsamt till telefonen och ringde upp en läkare. Till tre håll måste hon ringa förgäves. Slutligen träffade hon en läkare, vilken lovade komma omedelbart.

När hon ringt av, tänkte hon, att hon bort begära något råd att väcka Nelli, men i detsamma slog denna upp ögonen och flämtade:

»Kors i jisse namn, så jag ställt te't.»

Mer orkade hon inte sluddra fram. Britten försökte hjälpa henne och fick henne verkligen till den del av rummet, som kallades »salongen». Där sjönk den lilla gumman ihop i en fätölj och slöt ögonen, men mumlade i en förbittrad ton: »D'ä va' ett elände. En har allri sitt värre. Ja' får snygga opp efter mig, så fort jag — jag orkar.» Ett halvt snarkande, halvt rosslande ljud angav, att det dvalrika tillståndet inträtt på nytt. Britten sköt ängsligt en kudde under Nellis huvud. Därefter skyndade hon fumligt att plocka upp det sönderslagna porslinet och sopa ihop köttet. Hon hade just slutat, när doktorn kom.

Han ställde diagnosen på en lindrig hjärnblödning. Nelli kunde nog bli relativt kry igen, men en knäck hade hon fått och någon varaktig hälsa trodde han inte skulle förunnas henne.

»Det är mycket vanligt vid hennes år, i synnerhet efter ett enformigt liv», sade han, att åderförkalkning och andra skavanker visa sig. Somliga få känna av det tidigt nog, andra senare. Den här lilla gumman är väl för resten rätt så utnött.»

Nelli blev efter några veckor sig tämligen lik. Hon fick en ung flicka till hjälp

(Forts. sid. 420.)

Tisdagen den 10 april sammanvigdes i Skövde kyrka löjtnanten vid Hallands regemente *Allan Hasselrot* och fröken *Margaretha Mannerfelt*, dotter till majoren i Bohusläns regementes reserv *Gustaf Mannerfelt* och hans maka, född Höglund. (Ericssons Eftr., foto.)

I Lidingö kyrka sammanvigdes tisdagen den 3 april kaptenen vid Vendes artilleriregemente *Magnus Brag* och fröken *Kate Scharp*, dotter till godsägaren *Johan Scharp* och hans maka, född Björck. (Lamm, foto.)

APM
Uttalas "EPEM"

FILM - PLÅTAR - KAMEROR
— PAPPER — TILLBEHÖR —

Generalagentur: FA. APEM

MALMÖ: Jörgen Kocksgatan 4 — STOCKHOLM: Regeringsgatan 9

APM
Uttalas "EPEM"

EN SAGA I VERKLIGHETEN

NÄR ANN-MARI TENGBOM BLEV FURSTINNAN VON BISMARCK

FÖRR I VÄRLDEN SKULLE MAN HA kallat det en vacker saga, nu ligger väl liknelsen om en film närmare till hands, ty så brukar det ju gå till på det vita lärfvet i Hollywood. Eller vilket litet film-bitet och romantiskt flickhjärta skulle inte vara tillfredsställt med historien om den förnåma fursten med det världshistoriskt klingande namnet, som hämtar en borgerlig brud från ett främmande land? Medan så många adelsfrökar sitta och sucka efter honom i det egna landet. Nå, i verkligheten ter sig kanske inte romantiken riktigt så, eller rättare sagt verklighetens romantik är mera romantisk. Den visar oss en ung furste av en ny tid, som helt vanligt och utan later tjänstgör vid en legation i Stockholm, och en ung dam, vacker, glad, talangfull och tillhörande de högsta sällskapskretsar dotter av en ny aristokrati och i bästa mening en representant för vår tids flicktyp, de förälska sig i varandra — att de äro förälskade, ungdomligt och intagande, ser man snart — och inom kort stundar bröllopet. Det var inte länge sedan den unga furstinnan snurrade omkring i målarrock om dagarna i Tekniska skolan på Mästersamuelsgatan, nu bär hon ett namn som riktat flera folks blickar på henne, med ens har hon flyttat in i en ställning, som visserligen omstrålas av glans, men som också har sitt ansvar. Att hon med heder skall fylla denna plats, därom äro hennes många vänner övertygade, ty hon äger framför allt en gudagåva: en spontan och naturlig älsklighet och ett litet varmt hjärta. Det räcker ett gott stycke på väg i livets alla skiften.

I amerikansk takt har den senaste tiden gått för bruden från förlovningen i februari. En furstinna behöver en rundligt tilltagen utstyrel. Och sömmerskor både i Berlin, Stockholm och Helsingfors ha haft heta och tack samma dagar. Vi fingo ta en titt på utstyrelsen några dar före bröllopet. De större toaletterna hade beställts i Berlin och på Sidenhuset i Stockholm, vilken senare firma också stått för den magnifika brudklänningen med tillhörande slöja och cape i ljus silverlamé, de enklare klädningarna hade sytts hemma. Rosa är en färg som furstinnan gärna väljer för sina aftontoaletter, förmiddagsklädningarna ha enkla och sportsliga snitt och bland sommarklädningar syntes flera blommiga, luftiga saker. Lingeriutstyrelsen hade gjorts av ryska flyktingar på friherrinnan Brunows ateljé i Helsingfors. Sällan får man se sådana förnåma och utsökt vackert arbetade saker, som dessa ryska damer förfärdiga. En gång voro de furstinnor — — —

Lysningspresenter inströmmade också i mängd under denna tid. En brud, som skall ta ett stort gods i besittning, behöver inte mycket uppsättning till hemmet, också var det mest små utsökta souvenirer, antikviteter och rariteter, som syntes på lysningsbordet. Brudens mor gav sin dotter till minne en av henne själv skulpterad ljusstake för ett stort golvljus — en originell och stämningsfull rumsprydnad. Brudparets

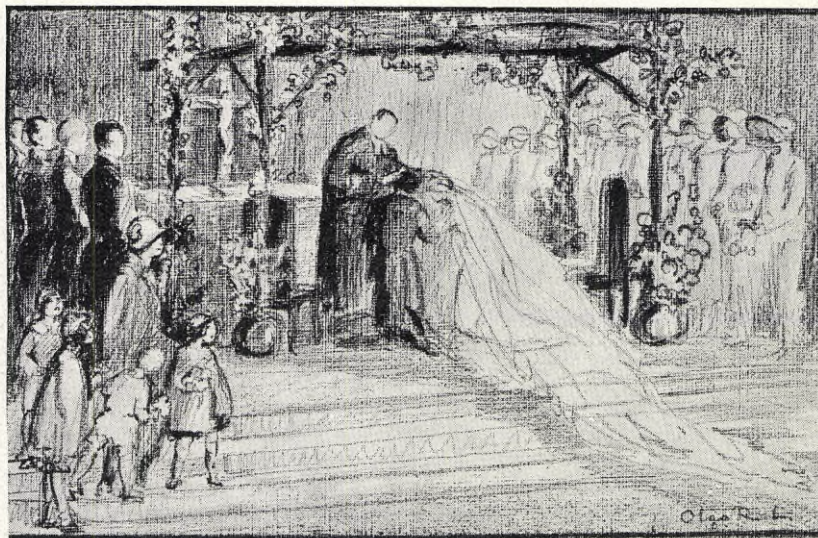

Fru Hjördis Tengbom och rikspräsidenten von Hindenburg. Teckning av Olga Raphael-Linden.

Vi damer ha en viss klockarkärlek till bröllop, vi vilja gärna höra om allt i detalj. När därför ett av Europas ur societetssynpunkt remarkablaste och dessutom mest romantiska bröllop till hälften tillhör Sverige har Idun ägnat detta särskild uppmärksamhet och nedänt en medarbetare till Berlin, som här lämnar en detaljerad skildring i ord och bild av bröllopet mellan furst Otto von Bismarck och fröken Ann-Mari Tengbom, dotter till professorn, generaldirektör Ivar Tengbom och fru Hjördis Nordin-Tengbom, Stockholm.

tyska presenter gingo mera i den traditionella lysningsstilen, stora silverpjäser, fat och skålar. Men mitt i all denna silverprakt stannade man smått rörd inför fyra små violbuketter, plockade av en gammal trotjänarinna, Kristina Müller hette hon visste, i det Bismarckska stamgodsets park och sända till Berlin som välkomsthälsning till den nya furstinnan med ett kort, där en darrande hand skrivit ner många "Durchlaucht" och "untertänigt". Den "kvinnan av folket" hade tydligen inte mycket smak för de nya republikanska påfunden!

I Potsdam lever ännu den gamla tyska tiden kvar med den gamla tyska flaggans fär-

Brudparet vid altaret. Teckning av Olga Raphael-Linden.

ger i sin fana och sin själ. En liten men ståndaktig skara, som kanske "mycket tål att skrattas åt, men mera hedras ändå". Man säger att det inte är lätt för en främling att finna sig tillrätta där, men den unga furstinnan skall nog smälta deras hjärtan, om hon inte redan gjort det. Hela detta tysknationella Tyskland hade samlats till bröllopet, men det nya Tyskland fattades inte heller. Och hur lätt kunna icke dessa två ta varann i hand, när republikens president är den gamle patrioten och kejsarsoldaten Hindenburg? — i sanning en konstellation, värd reflektioner! Och förresten, namnet Bismarck är en förningspunkt så god som någon för Tyskland av både i går och i dag. Kommer så därtill, framför allt för damernas vidkommande, att ett ståtligt bröllop ändå alltid har sin tjušnj och man har förklaringen till att en stor del av både Tyskland och Österrike lät sitt intresse kretsa kring bröllopet. De mest energiska svärmade kring Hotel Esplanade båda bröllopsdagarna och kring Dömen trängdes man med verkligt hyeneraseri. Inte så stillsamt som vid ett societetsbröllop i Jacob här hemma, utan bakom verkligt imponerande poliskedjor. Ack, denna tyska polisdisciplin, så den sitter i! Och så den går igen i varje redingoteklädd ordningsman med snaggade huvuden och präktiga mustascher, som fördelar och ordnar folket i Dömen. Men de äro förtjusande, dessa hedervärda, myndiga tyskar, både i revy och verkligheten, man skulle faktiskt inte vilja vara av med dem.

Bröllopet står inte i dagarna tre, men i två. Det börjar med traditionell Vorfeier kvällen före bröllopet efter den borgerliga vigseln på förmiddagen inför magistraten, samma Ständesamt förresten, där brudgummens faster och järnkanslerns dotter en gång vigt sig med en greve Rantau.

Till Vorfeiern kl. 9 e. m. samlas alla de 250 bröllopgästerna i Esplanades festvåning i stor galatolett. D. v. s. damernas toalettlyx är icke påfallande, man hisnar inte inför någon klädning, som en kollega lite besviken uttalar sig till undertecknad. Men det finns inte så mycket plats för hisnande och fantastiska utsvävningar på en klädning av i dag. Det är mest ett litet fodral, många gånger raffinerat i sin diskreta utformning, men sällan iögonenfallande. Stilkäddor skynta ju i vimlet, men alls inte så många som man väntat. De tyska damerna föredra tydligen de slanka linjerna. Men så äro de också smala som streck själva — ett par högadliga damer väcka fullkomlig sensation med sin mjuka och välformade slankhet. Ha de förnåma tyskorna någon specialmetod för avmagring, så vore det grymt av dem att undanhålla oss den.

Bruden själv tar dock lätt upp tävlan med de tyska grevinnorna i detta hänseende. Denna kväll är hon iklädd en skir spetsklädning i rosa och bär ett praktfullt diadem av diamanter samt ett stort smaragdsmycke, allt brudgävor ur det Bismarckska familjejuvelskrinet. Brudens mor är klädd i pastellblå

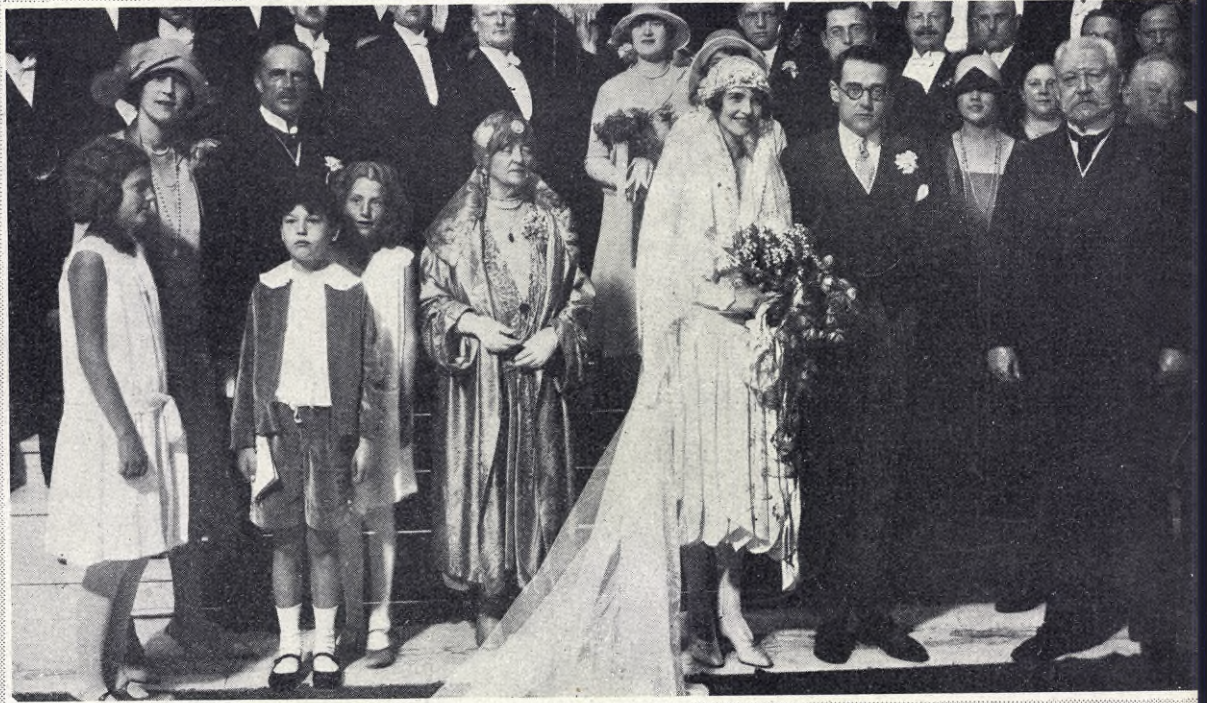
HONUNG HELAR HALSEN MENTHOL-KARAMELLER med honung Carl Peter MENTHOL-KarameLLER med honung Pris 25 öre

F U R S T E B R Ö

Brudparet efter den borgerliga vigseln. Bruden är klädd i jumperklädning av rosa crêpe de chine med blus av guldinvävd rosa crêpe Georgette.

Brudparet efter bröllopslunchen. T. v. om bruden ses brudgummens mormor, grevinnan Hoyos, generaldirektör Tengbom och brudgummens syster grevinnan Keyserling, t. h. om brudgummen rikspresidenten Hindenburg.

Bruden anländer till kyrkan i sällskap med sin far.

Fru Hjördis Nordin-Tengbom, brudens mor, var vid bröllopet klädd i en toalett av malvfärgad crêpe Georgette med silverspetsar och tillhörande cape i crepe de chine.

Från banketten kvällen före bröllopet i hotel Esplenas marmorsal. Vid bordet närmast i förgrunden brudparet (x) omgivet av samtliga tärnor och marskalkar runt bordet.

Br
Res
crê
me

L O P E T I B E R L I N

Utanför Standesamt, där den borgerliga vigseln ägt rum i all stillhet. Bakom brudparet bröllopsvittnena, t. v. generaldirektör Tengbom, t. h. greve von Bismark, brudgummens bror.

Tärnor och marsalkar avhurra brudparet utanför kyrkan.

Två tärnor, t. v. fröken Ann-Marie Nyblom, t. h. fröken Margaretha d' Otrante, klädda — i vita pärlklädningar — för banketten kvällen före bröllopet.

Fotograferad strax före bröllopsresan. Hon: klädning av mörkt beigefärgad orgette och kapp i ylle i samma färgkinn, beigefärgad hatt av strå och filt.

Utställning av bröllopspresenterna; i mitten den stora vita porslinsvas med syrener och liljor, som rikspresidenten Hindenburg förärat fursteparet.

moaré med pärlor i håret och brudens syster, fröken Yvonne Tengbom, har klätt sig i rosa tyll. Vita pärlklädningar tycks vara särskilt i ropet, ty en hel rad av de svenska tärnorna ha valt sådana för denna fest och grevinnan Ebba Bonde, f. Wallenberg, den kanske elegantaste av de svenska damerna, ses också i en charmant vit pärlklädning. Fröken Lindelöv från Göteborg bär en graciös champagnegul stilkklädning och har helt romantiskt stuc-kit en naturlig ros i sin hårknut.

Herrarna äro alla i frack, Tysklands utrikesminister dr Streseman naturligtvis, men även den jovialiske prins Eitel Friedrich, som står och vrider en bukett vita nejlikor bakom ryggen. Dessa överlämnar han sedan till bruden, som enligt svensk flicksed knixar och niger till höger och vänster åt varje person, som synes vara över de 40. De där nigningarna göra en hel del sus bland tyskarna. "Vad hon är söt!" och tanterna lägga huvudet på sned.

Supéunderhållningen sker på alla de språk, men snart tar dansen vid och man behöver inte säga så mycket. När brudparet dansar ut, applåderar man av förtjusning. Det blir jazz till långt inpå natten, men allra mest ändå wienervals, som huvuden med vita hår kunna vagga takten till.

*

Berlins stora domkyrka är icke vacker. Den är grå och trist och ger varken stämning eller andakt. Man får riktigt anstränga sig för att känna sig i kyrkan. De få elektriska lampetterna förmå inte ge mycken glans åt den grå interiören, inte ens solen, som då och då låter sina strålar genomtränga snömolnen och falla in i kupolen, kan lysa upp bilden. Det enda, som ger intryck av fest härinne, är den vårliga dekoreringsen av koret. En baldakin över fyra pelare, allt överklätt med rosa tyll, japanska körsbärsblommor och hortensior. Vårligt och graciöst, kanske lite för graciöst — för att nu inte säga något annat — för vår svenska smak. Det är inte utan att vi sända en längtans tanke till våra egna strålande societetsbröllopskyrkor — där, i deras flödande ljus och glans, tar sig ett bröllop i aftontoalett ut!

Det Bismarckska bröllopsföljet är dock desto mer pompöst. Onekligen ett stolt ögonblick — man känner sig på något sätt viktig och delaktig i glansen som svensk, vad det nu kan ha för välmotiverade grunder — då den gamle Hindenburg, ståtlig, fyrkantig och väderbiten som en andra järnkansler, träder upp för kyrkgången med brudens moder vid sin arm. Därefter den långa raden av förnåma bröllopsgäster, prinsar, adel, diplomater från Tyskland, Österrike och Sverige. Brudgummens mormor, den österrikiska grevinnan Hoyos, visar sig vara en liten vithårig dam i lila och silver, brudgummens syster fru von Bredow, som i sin sjuka mors ställe stått för alla bröllopsarrangemangen, en stadig och myndig tyska i beigebrun cape och spetsklädning, fru Streseman en elegant världsdam i svart, den svenska ministerfrun av Wirsén, f. Hildebrand, i mullvadspäls och naturfärgad bangkokhatt. De bredbrättade, mjuka bangkokhattarna ses i mängd och ses gärna. Grevinnan Bonde bär en högröd sådan hatt till röd crêpe Georgetteklädning och kapp av rödtrådig guldbrokad med sobelbesäts.

Herrarnas förmiddagsdräkt, jaquette, gör knappast någon glad, men den hör till vid förmiddags-evenemang. Tacka vete jag re-dingote som Hindenburg har — varför ta inte herrarna upp den

Ett barnporträtt av furstinnan Ann-Mari von Bismarck (t. v.) och hennes syster Yvonne. Kamerabild Goodwin.

kostymen? Om de visste hur bra de ta sig ut i den, både gamla och unga, skulle de nog hasta åstad till skraddaren och införa den i moderepertoaren igen. Och se ut som "flotta diplomater och inte som halvherrar i knäckebrödsfrack", som en vanvördig backfisch skulle uttrycka sig om fallet. Enda avbrottet i jaquetteträsten utgjorde de svenska uniformerna, som blivit klandrade för operettelegans av en demokratisk dagstidningskollega. Må vara, om man ser djupare till saken, men just nu ha vi en viss svaghet för vackra galoner och de svenska uniformerna lysa festligt och glatt.

Så kommer bruden, förd av sin far. Lugn, lite blek kanske, med blicken fästad högt upp åt läktaren, varifrån Bachs G-durfantasi spelas. Inte var dag får man se en så vacker brud — undra inte på att Dömens stora dampublik glömmer stundens och rummets högtid för att kliva upp på bänkarna och fånga en skymt av bruden och brudföljet av brudnåbbar, tärnor och marskalkar. Nästan alla tärnor äro brudens barndomsvänner, de ha kamperat många år ihop i skolbänken, på resor, på baler. En samling söta flickor och prydliga marskalkar: fröken Yvonne Tengbom—greve Gottfried v. Bismarck, grevinnan Cajetana von Hoyos—hr Anders Tengbom, fröken Irma Amundson—greve Albrecht v. Bismarck, fröken Margaretha d'Otrante—prins Solms, fröken Gunilla Flach—greve K. v. Henckel, fröken Elsa Wrede—hr Bertil Wallenberg, fröken Ann-Marie Nyblom—greve von Plessen, fröken Margareta Palmstierna—löjtnant Carl Lagercrantz, baronessan Manuela von Plessen—greve Cl. v. Rosen, fröken Mary von Rosen—löjtnant Erik Wennerholm, fröken Ann Dickson—kandidat W. Niels Sörensen. Tärnorna ge en vårlig anblick i blekgröna crêpe Georgetteklädningar och tunna tagelhattar i samma färg med skära rosor, till vilka tärnbuketternas av skära nejlikor passa bra ihop. Brudens bukett består av rödskära rosor i en mörk nyans.

Brud och brudgum placera sig i stora rosenklädda stolar och tärnor och marskalkar kring dem i koret. Brudgummen ser nervös

Från bröllopslunchen i Esplanade.

ut, men bruden tar honom lugnande i handen, medan den berömda dömören sjunger och hovpredikanten D. Doehring håller sitt korta, kraftiga tal, illustrerat med livliga och högst uttrycksfulla gester. Utgående från ett av brudparet valt bibelord: "Mitt bud till Eder är: älsken varandra såsom jag älskar Eder" hälsar han bruden från höga Norden, vars folk han känner och beundrar, och påminner henne om den ställning hon nu skall intaga som bärarinna av ett världshistoriskt namn. Brudgummen lägger han det Bismarckska ordet på hjärtan: "Frukta Gud, men intet annat i hela världen." Så blir det ett äkta tyskt kristligt förbund. Talet inbjuder knappast till någon sentimentalitet, men en och annan tärna har flitigt bruk för näsduken. Skulle vi göra bruk av den, så blev det nog snarare när en stund efteråt brudparets höga, klara ja-ord ljuda genom den stora kyrkan eller då brudgummens mor, som på grund av sin sjukdom ej vill visa sig bland gästerna men som bakom altaret åhört vigseln, kommer fram och kysser sin sonhustru, den nya furstinnan v. Bismarck.

Utanför kyrkan får brudparet ett furstligt mottagande. Jägare i gröna uniformer från stamgodset bilda häck och deras hurrarop blandas med folkmängdens. Bruden strålar, hälsar och vinkar. Folkmassorna tränga på. Kamerorna knäppa och veva. Precis någonting à la prinsessan Astrid i Bryssel måtte den nya lilla furstinnan ha känt det. Och snö faller i brudkronan, så ingenting fattas i lyckan. "Hon är som en ängel direkt nedstigen från himlen", höres en marskalk förtjust yttra — och när en svensk löjtnant är så upphöjt lyrisk vill det inte säga litet.

*

Galalunch i Esplanades marmorsal kl. 1 e. m. En praktfull anblick med det stora långbordet prytt med rosor och de många stora runda borden framför. Hindenburg är spänstigt med, fastän han gärna går stödd på sin son. Prins Eitel Friedrich skiner av välmåga, fastän han ser en smula enkel ut i sin fältgrågröna. Brudparet tar emot lyckönskningar och svarar på olika språk, de äro båda styva i den konsten. Många vackra förmiddagsklädningar, mest i Georgette och spetsar, urskiljas i vimlet. Fru Alice Nordin ses i pastellblått, landshövdingenskan von Sydow i en guldbrun spetsstolett och guldturban, friherrinnan Palmstierna från London i svart spets, grevinnan Fanny von Wilamowitz-Moellendorff i ljusgrått.

Den älte medlemmen av familjen Bismarck, greve von Plessen, håller det första talet, välkomnande Hindenburg och övriga gäster samt hälsande den nya furstinnan Bismarck med några varma ord. Därefter talar brudens far på oklanderlig tyska, ett högtidligt och gripande ögonblick, då litet var har en tår i ögonvrån. Han tackar henne för den glädje och det solsken hon spritt omkring sig bland de sina, han bjuder henne farväl och han uttalar en förhoppning att hon skall vara väl skickad för den plats hon nu intar. Sedan följer ytterligare en rad tal av Bismarckska familjemedlemmar, familjevänner, brudgummens kamrater. Tyskarna fröjda sig särskilt åt en gammal baron Reichsachs tal, då han enligt gammal sed enrollerar den nya furstinnan Bismarck som kamrat i hennes mans regemente. Det är visserligen upplöst, men det gamla gardet ger sig inte. Löjtnant Carl Lagercrantz och fröken Irma Amundson måste också ha en komplimang för sina resp. marskalks- och tärntal, skämtsamma

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

LOUISE HJELM.
Fru, F. Holm, Jönköping.
80 år den 23 april.

JULIA JANZON.
F. Fjellman, Göteborg. Maka
till f. d. disponenten Hjalmar
Janzon.
80 år den 26 april.

JENNY SVANSTRÖM.
Fröken, Stockholm. Lärarinna
vid Katarina folkskola 1874
—1907.
80 år den 1 maj.

ESTHER SILLÉN.
Fröken, Stockholm. Musik-
lärarinna. Dotter till godsäga-
ren P. V. Sillén.
75 år den 26 april.

WALDA DURLING.
F. Otterström, Söderköping.
Änka efter godsägaren J. A.
Durling.
75 år den 29 april.

JULIA THEORIN.
F. von Segebaden, Gunnars-
torp. Änka efter kaptenen
vid Kronobergs regemente
Emil Theorin.
70 år den 29 april.

ANNA STRÖMSTEN.
F. Cederblad, Södertörns vil-
lastad. Maka till f. d. ama-
nuensen fil. kand. Gustaf
Strömsten.
70 år den 1 maj.

EMMA SANDELS.
F. Lindström, Stockholm.
Innehar Ateljé Carl Sandels.
Änka efter fotografen Carl
Sandels.
65 år den 1 maj.

ANNA SVENSON.
Fru, Lidköping. Maka till
kamreraren i Mellersta Sve-
riges Sockerfabriks A.-B.
Gustaf Svenson.
65 år den 2 maj.

GERDA ENEROTH.
Fröken, Lidköping. Sjukskö-
terska. Dotter till kaptenen
Rudolf Eneroth och hans ma-
ka, född Åfeldt.
60 år den 25 april.

HANNA BERGQVIST.
F. Norbäck, Luleå. Maka till
biskopen Olof Bergqvist.
60 år den 26 april.

HELFRID BERGENHEIM.
F. Gyllenhammar, Gryte-Gård,
Kungsäter. Änka efter gods-
ägaren Eric Bergenheim.
60 år den 30 april.

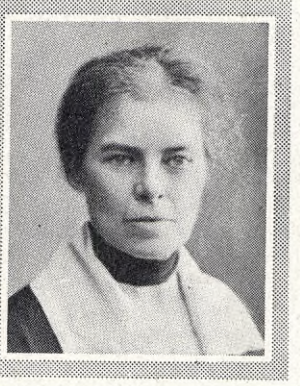
INGEBORG SINANDER.
F. Gyllenhammar, Olofstorp,
Valinge. Maka till godsäga-
ren Carl Sinander. Syster till
föregående.
60 år den 30 april.

EBBA VON PORAT.
F. Bülow, Lidköping. Maka
till ingenjören i Mellersta
Sveriges Sockerfabriks A.-B.
Otto von Porat.
60 år den 1 maj.

EBBA ADLERCREUTZ.
F. Cederschiöld, Ystad. Maka
till f. d. översten och chefen
för Skånska Dragonreg:tet
Nils Adlercreutz.
55 år den 25 april.

CECILIA FUNCK.
F. Carleson, Fransberg, Kum-
melby. Maka till godsägaren
frih. Fredrik Funck.
55 år den 27 april.

AUGUSTA AHNSTRÖM.
F. Taube, Stockholm. Vär-
dinna vid Timmermansorden.
Änka efter kaptenen Otto
Ahnström.
55 år den 29 april.

INGEBORG OLDENBURG.
F. Levy, Saltsjöbaden. Maka
till disponenten vid Nordiska
Kompaniet Hjalmar Olden-
burg.
55 år den 1 maj.

GRETA STRÖMBECK.
F. Hallgren, Fresta, Rotebro.
Maka till kyrkoherden i
Fresta och Hammarby A. O.
Strömbeck.
55 år den 1 maj.

ELSA NORDENBORG.
F. Pälman, Kisa. Maka till
häradsarkivaren i Kisa och
Ydre fögderi Bengt Norden-
borg.
50 år den 28 april.

SAFTEN av friska körsbär har gett smak och färg åt en av de vackra geléefterrätter Ni bereder av Jell-O. Finnes hos Eder handlande.

Handen röjer Er...

Er karaktär, Ert temperament, Edra anlag, ja, till och med Er livslängd kunna de i spådomskonsten invigda utläsa av händernas linjer. — Blott hemligheten om ålder och arbete förmår spåkvinnan ej avlocka Er hand, förutsatt att Ni bibehållit den mjuk, vit och vacker med Gahns

Lithinés du Dr. Gustin

rekommenderas av läkare såsom ett förträffligt hälsovatten, att motarbeta äggvita, socker, gikt, reumatismen, njur-, lever-, mag- och tarmsjukdomar samt övriga ämnesomsättningsrubbingar och korpulens. Att dagligen dricka Lithinés till måltiderna i stället för mjölk eller maltdrycker, är en naturlig angenäm och utmärkt *avmagringskur* (c:a 2 kg. pr mån.). Lithinés är en välsmakande dryck, som tillika utgör en betydande inbesparing i hushållsutgifterna. Erhålles endast å apotek, pris kr. 2:75 för 12 lit. paket.

23 öre pr liter.

Carl Lundgren

Regeringsgatan 83, Stockholm.
Tel. 139 97.

Skospecialist

för sjuka och ömma fötter.
I elegant utförande.

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund
Herkulesgat. 14, f. d. Lilla Vattugat. 14
Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576.

Specialitet: Familje- och arvssaker, Bo-
utredningar och testamenten. Även
skriftliga förfrågningar

20
ASPIRIN
TABLETTER
för

1. Kr

Effektiva läkemedel framför allt

ASPIRIN-tabletterna bliva ofta utsatta för efterapning. För att göra ASPIRIN-tabletten ännu mera populär, ha vi sänkt priset till Kr. 1.— pr rör om 20 st. Det äkta ASPIRINET är oöverträffat vid *huvudvärk, tandvärk, neuralgi, reumatism, influensa* etc.

Begär alltid å Edert apotek
ASPIRIN-tabletter.
I rör om 20 st. Kr. 1.—.

ARTI HEMFÄRGER

äro utan jämförelse bäst.

A.-B. EUG. WINGÅRD, MALMÖ.

versifieringar på utmärkt tyska och — enligt uppgift — författade alldeles av dem själva. En hälsning i toner från Sverige, som gör starkt intryck, är fröken Marianne Mörners sång. Det är så tyst i salen och stilla vid borden, när den vemodiga svenska folkvisetonen av "Till Österland vill jag fara" bäres fram av fröken Mörners varma röst. Sedan blir det mera sång, fast mindre blid, ty det är DeutscherMännergesangverein "Fürst Bismarck", en samling präktiga vithåriga herrar i frack och medaljer, som rest upp från Dresden med sitt Bismarcksstander för att bringa brudparet sångarhyllning. Deras program och lunchen avslutas med "Deutschland, Deutschland über alles". Bismarck, Tyskland, de gamla tyska färgerna, Hindenburg — det är stolta minnen, en irrlande fläkt av det gamla förgångna, som sveper genom salen och griper tag i många hjärtan.

Men strax är förtrollningen bruten. Bruden måste rusa upp till sitt rum för att klä om sig till bröllopsresan. Där far hon omkring, den lilla furstinnan, bland blommor och kläder och kappsäckar och nervösa anhöriga, som vilja krama om henne. Från balkongen ser hon gatan full av väntande folk. Ett snapshot med Iduns kamera — "nu måste jag springa, för min *fästman* är redan här" ropar furstinnan och försvinner med mor och syster, som bära stora blombuketter som bruden skall lägga ner vid järnkanslerns staty på vägen till stationen.

Resan går till Baden-Baden, hurrarop och risgrynskastning vid tåget som det skall vara av tårnor och marskalkar, som på kvällen tänka fortsätta bröllopsfestligheterna med dans ute i staden. Men fursten och furstinnan Bismarck äro endlich allein efter veckor av furstliga besvärigheter — — —

E. N.

Ett svärmeri i solnedgången.

(Forts. fr. sid. 407.)

att Böttiger hädanefter blott som bekantskap, liksom flera andra unga herrar, ville vara så god och umgås med henne.» Ett vänligt brev från Böttiger i början av 1834 väcker emellertid hennes kärlek till nytt liv, och när han så åter infinner sig hos henne, är allt jublande salighet. »Han stod där — han var här! rörd, förtrolig, vänlig! Och jag hänförd, naturlig, utan förbehåll — omfamnade honom hjertligt — lutade mitt huvud mot hans bröst och kunde blott gråta!»

Våren och sommaren 1834 förgå. Mallas lyckliga dagar bli allt mer sällsynta, hennes anleaningar till lidande och tvivel allt fler. Det vilar över Böttiger detta år en prägel av oro och plågad osäkerhet. Intensivare än förut deltagar han i sällskapslivet och ägnar societetens skönheter sin hyllning, på samma gång som hans kärlek till Charlotte De Geer och hans förtvivlan över det hopplösa i denna kärlek

IDUN

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av

Redaktör:

Frithiof Hellberg

Eva Nyblom

Redaktionen: .... kl. 9—5 | Expeditionen: .... kl. 9—5
Norr 9803 — Norr 402 | Norr 1602 — Norr 6147
Verkställande direktören | Annonskontoret: Norr 6147
Norr 4304 | Annonschefen: 1646

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

50 öre intill bred textspalt, 40 öre å övriga sidor e. t.
Helmarg. 55:—, halvmarg. 30:— pr gång. Lediga
platser och platssökande 30 öre, minimipris 3:60.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. A.	Uppl. B.
Praktupplagan	Vanl. upplagan
Helt år ..... 17:—	Helt år ..... 15:—
Halvt år ..... 9:—	Halvt år ..... 8:—
Kvartal 4:50	Kvartal 4:25

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Brunkebergstorg 24

Göteborg Malmö

Styrka och

stimulans

givet

GEVALIA
BLANDING

som intet
annat kaffe.

Alltid det bästa
Alltid lika godt

HUSLÄKARENS RÅD.

Använd

ASKAMIN som kraftnäringsmedel.
XEROLAN som sarsalva.
AKLA ROSENCREME mot "spruckna" händer. Gör huden mjuk och vit.
AKLA XEMSALVA som lindrande och hjälpande medel mot vanligt exem, kvisslor, finnar o. d.
AKLA FRÅKENPOMADA mot fräknar och som skydd mot värsolets menliga inflytande på huden.

Tilly: Apotekarnas Kem. Lab. A/B (AKLA) Stockholm.

Över hela världen enkönd såsom den förnämsta existerande fernissan. Ripolin Linoleumfernis är mycket lättstruken och torkar hastigt — struken på kvällen är den torr tills morgonen. Den bildar ett segt, fast skikt med hård, blank och slitstark yta, som icke spricker och icke vitnar, utan bevarar sitt fraicha utseende.

Ripolin Linoleumfernis mängdubblar mattans livslängd, höjer dess utseende och gör den lättare att hålla ren. Ripolin Linoleumfernis spar däriegenom husmodrens tid och krafter och ökar rummets trevnad. Ripolin Linoleumfernis är avsevärt hållbarare än andra fernissor. Följ bruksanvisningen å burken!

Överbliven fernis kan förvaras i burken utan att förstöras.

Finnes hos varje välsorterad färg-handlare. Begär prospekt, som sändes gratis från

LE RIPOLIN

(avd. 2)

Kungsträdgårdsg. 18, STHLM.
Tel. 5285 o. N. 118.

Nyckeln till hälsa

är att rensa magen och tarmarna från osunda rester, utdriva urinsyra från kroppen samt upprätta blodet, där med avlägsna själva orsaken till illamående och sjukdomar.

En huskur Frukt-Salt-Samarin är härtill synnerligen välgörande. Magsyra och Huvudvärk försvinna. Värk i kroppen, Reumatism och Nervsmärtor skingras. Hälsa, krafter och Välmående återvinnas.

Frukt-Salt-Samarin verkar välgörande på hela organismen och omedelbart upprättande. Pris pr burk kr. 2.50 som räcker till 50 glas Samarin hälsovatten Säljes å Apotek, i Drog-, Kemikalieaffärer m. fl. ställen.

Cederroths Tekn. Fabrik, Sthlm

M. ZADIG'S DEPILATORIA

ett säkert verkande, oskadligt medel för att borttaga generande hårväxt.

Säljes överallt.

M. ZADIG - Malmö

H. M. Konungens Hovleverantör.

NEDERLAG:

i Stockholm, Regeringsgatan 27.
i Göteborg, Chalmersgatan 20.

Twilfit

Nybrog. 11 Stockholm

Stockholms största specialaffär i

**KORSETTER
CORSELETTER
UNDERKLÄDER
STRUMPOR
HANDSKAR
VANTAR**

Värnyheter i högsta elegans och mycket låga priser.

Piska

och Renovera MATTORNA vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Hur man får ett studiestipendium.

Kostnadsfrågan är ofta avgörande när det gäller att studera. För att underlätta deltagandet i de praktiska korrespondenskurserna erbjuder emellertid Noréns Korrespondens-Institut (N. K. I.) varje studieintresserad ett stipendium på minst 50 kr. och mera, om större kurser väljas. Härigenom bli kostnaderna nedbringade till det minsta möjliga.

Studierna få påbörjas omedelbart och behöva ej avslutas inom viss tid. Varje elev åtnjuter en personlig handledning och särskilda — endast vid N. K. I. — tillgängliga förmåner. Var och en som vill studera efter moderna metoder och fortast möjligt vinna praktiska resultat av sina studier, bör välja N. K. I.-kurser.

Närmare upplysningar erhållas, om nedanstående kupong genast insändes.

Ansókan om stipendium.

Till Stipendienämnden vid
Noréns Korrespondens-Institut,
Malmö.

Sänd mig kostnadsfria upplysningar om kurser och studiestipendier.

Namn: .....

Adress: .....

Idun

ta sig äkta och gripande uttryck. Säkert är Malla ej ensam om att grubbla över hans väsens gåta. Vilket var hans verkliga jag, den elegante dandyn eller den av en hopplös kärlek sönderslitne poeten? "Ofta såg han", skriver Malla "rätt intresserad ut af andra unga fruntimmer — hon hade svårt att rätt tro på denna oöfvervinneliga kärlek — stundom var han lugn och glad — och nu så för- tviflat olycklig!"

Då Malla hösten 1834 under den svåra koleratiden mister flera av sina kära, är det, trots allt, i brevväxlingen med Böttiger hon söker tröst och stöd. Och när hon, återkommen till Uppsala, mottager hans första besök, är hennes hjärta fullt av vemodig glädje och tacksamhet. »Nu var han åter här — satt där! — — Jag fick åter gråta ljufva tårar. Han var snäll och vänlig, och jag glömde allt annat för ögonblickets glädje. — Glädjel!» Också Böttiger behöver nu Mallas varma tillgivenhet och ömma förståelse. Våren 1835 står han i begrepp att slita sig lös från de band, som fästa honom vid Frötuna, han vill ut i världen, bort från den ljuva idyll, där han alltför länge drömt sig kvar, och söker blott efter medel och utvägar till den resa till de stora kulturländerna, han nu finner nödvändig. Lycklig att kunna vara sin vän till gagn, låter Malla i hemlighet genom landshövding Järta tillstålla honom en penningssumma som reshjälp. Det förefaller henne, som om slitningarnas tid vore förbi, som om den lugna lyckans dagar äntligen vore komna. »Ack, om jag finge se honom en gång om dagen, eller blott en gång i veckan, nöjd — vänlig — förtrolig, så vore det mig nog för de återstående åren!»

Så kommer till slut avskedet. Malla skall resa från Uppsala i slutet av juni, ett par veckor innan Böttiger ger sig ut på sin långa färd, och han kommer för att säga farväl. Till minne av de gångna åren ger han henne en liten dikt, som han 1826 skrivit om Kernell. När han gått, gripes Malla av längtan att få se en skymt av honom. Hon skyndar utåt vägen, som för till Frötuna: »Skiönt väder, lugnt, grönt, vemodig utan smärta ihogkom jag några rader, som jag ihoptänkt på den mig behagliga melodin L'heure du Bal, i de glada dagarna i början av februari 1834.» — Den sista strofen i den dikt, som Malla nu återkallar i sitt minne, lyder:

Jag älskar dig, som minnet älskar hoppet
som hösten älskar våren, under loppet
af tidens flygt, — mitt hjerta säger mig
jag älskar dig!

Böttigers vagn susar förbi. »Ett ord — en blick! farväl!»

PAUL FRÖBERG.

En allvarlig fråga.

(Forts. fr. sid. 408.)

dern på samma sätt som nageln är det eller det svallande håret, innan det fallit för shinglarens sax. Fostret är redan något av individ, men kan icke värna sig självt. Det måste bl. a. därför tillförsäkras ett visst rättsskydd. Respekten för livets idé fordrar detta.

Bara detta att leva är ansvar, och att ge upphov åt liv ett ännu större ansvar.

Detta få vi aldrig förbise, och alltså icke falla till föga inför sådana tillfälligheter och oväsentligheter, som heta social skam och vanära, — känslor som inte sällan bytas i sina motsatser, när väl barnet är fött!

Ansvarskänsla måste finnas i livets alla förhållanden. Och just därför måste det be-

Glad och belåten!

Då husmodern är ute och gör de dagliga uppköpen, känns det skönt att veta att

NATIONAL-KVITTOT

för varje köp finnes i handväskan.

Det lilla National-kvittot omtalar för henne

var varan köpts
vad den kostat
när den köpts
om den är betald
samt
vilket biträde
som expedierat.

Alla dessa uppgifter hava stort värde då hushållsboken skall föras, eller då en beställning skall upprepas.

AKTIEBOLAGET

NATIONAL KASSA REGISTER

Generalagent Johan Sande

STOCKHOLM

Modershjärtat

ömmar särskilt för den allra minste. För hans välbefinnande använder en mor endast det bästa

— för hans ömtåliga hud alltså den milda och välgörande

YvY-Tvålen,

som renar huden utan att irritera.

Är Ni sjuk?

Har Ni smärtor? Känner Ni Er gammal?

Den bästa kuren är äkta radium, som erhålles å apoteken under garantinamnet: "Miradium".

De i Miradium-salt varande millioner av mikroskopiska radiumpartiklar avlagra sig i organismen och påverka denna med sina osynliga men säkert verkande radiumstrålar.

Ett glas Miradium-salt innehåller så mycket äkta radium, att det motsvarar över 200 liter av det helande vattnet från utlandets mest berömda sundhetskällor.

Miradium begagnas med strålade resultat gentemot sjukdomar såsom gikt, ischias, reumatism, sömnlöshet, nervlidanden, blodbrist, magbesvärigheter samt ålderdomskrämpor.

Miradium-salt erhålles å apoteken i glas å Kr. 6.50 till c:a 1 månads kur. Broschyrer erhållas gratis genom att skriva till Miradium-officinet A/H, Apoteket Vasens Apoteksvarucentral Vitrum, Stockholm 1.

Barnens första önskan är
Stella Cacao.
Härligaste morgon-och frukostdryck

Ryskt The

Ryssarna är bland världens förnämsta Thedrickare, men så är också ryskt The det finaste Theet.

Sätter Ni värde på ett verkligt gott The, så prova vårt Ryska The. — Pris pr kg. Kr. 11.50.

1 kg. franko mot postförskott mindre poster plus porto.

Nordiska Kolonial-Kompaniet
ODENGATAN 15 - STOCKHOLM

traktas som en samhällelig olycka, om risken av en sexuell förbindelse i varje fall skulle kunna genom ett operativt ingrepp undvikas.

I kraft av denna min allmänna syn på frågan, måste jag på det allra livligaste tillstyrka, att de medicinska indikationerna, som motivera fosterfördrivning, utökas med sociala sådana.

Och vilka äro då dessa sociala indikationer?

Jag kan här inskränka mig till det typfall, som professor Forssner anförde i sitt föredrag i Konserthuset. Han målade bilden av den av upprepade graviditeter utpinnade arbetarhustrun, som väntar sitt åttonde barn och står inför den graviditet, som kanske bryter de sista resterna av hennes motståndskraft. Att i ett fall som detta fosterfördrivning under betryggande former, verkställd på offentlig klinik av sakkunnig kirurg bör vara tillåten, det fattar jag som en naturlig sak. Och jag undrar om ens nu en domstol, skulle döma operatören för fosterfördrivning i ett dylikt fall. Likafullt som de medicinska indikationerna mot lagens ord vunnit helgd, tror jag, att man skulle kunna på sedvanerättslig väg nå fram till ett erkännande även av fosterfördrivning, socialt indicerad. Kan man undvika lagstiftning, desto bättre.

För undvikande av allt missförstånd vill jag nämna, att de sociala indikationerna icke få inskränkas till fall, liknande det ovan refererade. Sålunda bör naturligtvis för att nämna ett annat exempel fosterfördrivning vara tillåten efter våldtäkt.

Jag har här ovan sökt vädja till ansvarskänslan, men vet väl att en enkel hänvisning till etiska skäl bättra föga. Och att det ofta verkar som hån att till den kvinna, som bär sin fruktade livsfrukt, tala om ansvar. Men just med hänsyn härtill är det en tvingande nödvändighet, att det uppväxande släktet i tid får upplysning om det, som hör sexuallivet och fortplantningen till. Och här vill jag understryka ett par synpunkter.

Lika omöjligt som det är att avskaffa könsdriften, är det att helt undvika de veneriska sjukdomarnas gissel. Det är den medicinska sakkunskapens plikt att söka förebygga dess bedrövliga följder. Det kraftigaste vapnet i denna kamp — och därom är sakkunskapen enig — är de preventiva medlen. Det är under sådant förhållande en skam och en skandal för ett kultursamhälle som vårt, att straff stadgas för en var, som offentlig upplysning, huru dessa medel brukas. Kunskap, därom skulle förvisso också bidra att förebygga den socialt nedbrytande fosterfördrivningstrafik, som bedrivs.

Alltså: bort med den s. k. preventivlagen!

Jag har varit i tillfälle att genom rättegångsprotokoll taga del av flera bland de senare årens bedrövliga fosterfördrivningsprocesser, där charlataner gött sig på okungheten och spritt död och förödelse.

Jag vill sluta med en liten parallell. Lagen straffar som nämnt den, som offentligen rekommenderar preventiva medel, men tillåter samtidigt annonsering och offentlig demonstration i de s. k. gummi-affärerna av det mordvapen, som allmännen brukas vid fosterfördrivning.

Jag har mer än en gång undrat över, att det bland de 380 vise lagstiftarna icke funnits någon, som kommit på tanken att föreslå en lag, som åtminstone förbjöde den fria försäljningen av dessa mordvapen, sprutor med metallspetsar etc., som i stort sett blott tjäna brottets och fördärvets syften.

Rekvirera

Lucks

"REKLAM-ASK"

med fin

Choklad & Konfekt

väg. ½ kg.

endast Kr. 2.— st.

Expedieras till landsorten mot postförskott.

PERCY E LUCK & Co.

STOCKHOLM.

Begär alltid Vitrums tillverkningar:

Maltextrakt Vitrum, bästa näringsmedel.

Maltextrakt Vitrum med fiskolja, bästa vitaminpreparat.

Mineralvattensalter Vitrum.

Laxermarmelad Vitrum, bästa avföringsmedel.

Sodapassiller Vitrum, bästa medel mot halsbränna.

FERROL Vitrum, det kraftigaste aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält, fördrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätt het tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å

Apoteket Vasens Apoteksvarucentrala Laboratorium, Stockholm.

Samtliga preparat finnas på alla apotek.

Fräknar

avlägsnas fullständigt efter endast några behandlingar med äkta Finsk Fräknepomada. Pris pr burk 4:—.

Citron-crem

ofelbart medel för att erhålla vita mjuka händer, tillverkas av friska citroner. Pris 2:—.

Exp. till landsorten mot postf. + porto.

PARFUMERIE LA ROSE
Karlavägen 63 — Stockholm

Hovmanicuristen

JEANNE BOMANS

myrrhatinktur, crëmer och puder tillfredsställa de högsta anspråk.

Anv. av H. K. H. Prinsessan Ingeborg.

Generande Hårväxt avlägsnas genast

Önskar Ni veta huru varje dam med armar utan den minsta antydning till misspråkande hårväxt, lyckats avlägsna denna, skall Ni finna att svaret i nö fall av tio blir: Veet creme. Alla damer, som försökt denna parfumerade och sammetslena creme, hava icke längre någon användning för gammalmodiga, illaluktande depilatorer eller rakaapparater, vars begagnande endast medför att håret tillväxer fortare och blir kraftigare. Man behöver endast påstryka litet Veet creme och låta den verka några minuter. Skölj sedan av den och — med ens är håret försvunnet. Tillfredsställande resultat garanteras i varje särskilt fall eller pengarna återbetalas. Veet kostar per tub kr. 1.75 och kr. 3.25. Att tillgå hos alla hårfrisörkor, parfymaffärer etc. Eneqvist, Holme & Co. A./B, Vasagatan 15—17, Stockholm.

Verkligt Hygienisk dambinda
Tillverkas sedan 20 år i Sverige endast av
Göteborgs Kem.-Tekn. Fabr., Göteborg
Försäljes i Sjukvårds-, Parfym- & Vitruaffärer. Engros hos Gustaf Hjelm & Co., Regeringsgatan 44, Stockholm.

Persil

*för all
slags tvätt*

JURIDISKA RÅD.

Mot insändande av 2 kronor i frimärken besvaras under denna rubrik insända juridiska spörsmål.

Förskingring.

Fråga: Om man starkt misstänker, att en person, som omhänderhar allmän kassa sedan år tillbaka, sammanblandar den med egna medel och ej så noga håller reda på kvitton m. m., och revisorerna ingenting förstå eller väga, huru skall man gå till väga för att få till stånd en opartisk undersökning, utan att ens namn blir inblandat? Personen ifråga åtnjuter stort anseende och kommer givetvis att hämnas med den makt och de medel, han förfogar över.

Vem betalar kostnaderna för en dylik undersökning?

Tveksam skattebetalare.

Svar: Ni bör hänvända Eder till allmänna åklagaren inom orten, vilken, om han finner Edra uppgifter trovärdiga, har att verkställa undersökning i saken samt därest sannolika skäl tala för att brottsligt förfarande föreligger är skyldig att ställa vederbörande under åtal vid domstol. Kostnaderna för dylik undersökning betalas av allmänna medel.

HEMTREVNADSRÅD

Av möbelarkitekt Eduard Rasch.

Draperi och matta.

Fråga: Var vänlig råd mig, hurudana färger jag bör välja till matta och draperi i ett herrum, där möbelen är klädd i svart kretong med blommor i grått, lila och rött. Mattan skall vävas av trasor och draperiet av ullgarn.

Vore även glad få något råd till vävning av salsgardiner. Möbelen är mörkbrun ek. Duk i daldräll, gul botten samt grå stjärna av linnegarn, också det hemmavävt. Mattor brungula i kransmönster.

Lilla mor i skogen.

Svar: Mattan väves med grå botten försedd med något enkelt mönster i lila och rött. Bården göres svart, grå och lila.

Draperiet i breda ränder av grått och lila med en mycket smal röd rand mellan varannan grå och lila.

I matsalen föreslås dämpat gröna gardiner.

Mattor och gardiner.

Fråga: 1) Till ett litet damrum (vit möbel med klädsel i rosa) skall anskaffas matta, undergardiner och lampskärm i lämplig färg. Vilken färg skall jag välja? Tänkte mig tapet i beige och rosa.

2) Vilket material och vilken

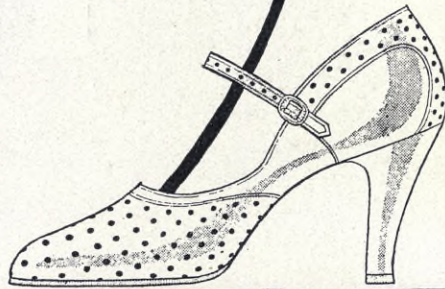
färg lämpar sig bäst till gardiner å bredvidliggande veranda åt söder? Lämpligaste sättet för upphängning av dessa? (Verandan har fyra, ej sammanhängande fönster.)

Svar: 1) Matta i beige och svagt grönt. Undergardin likaså grön samt rosa lampskärm mönstrad i grönt och beigebrunt.

2) Cretonne i lila och grönt, som draperas med kort rynkad kappa och långgardiner på bräda.

Kembels

Hamngatan 5. Drottninggatan 65.
Stora Nygatan 3. S:t Paulsgatan 6 B.

Vårvindar
börja släppta och damerna gå att se de utsökt stilfulla och tilldragande nya vårmodellerna hos

Den gröna elefanten.

(Forts. fr. sid. 410.)

i köket, och fastän hon skändes gruvligt över att "ingenting duga till", reagerade hon kraftigt över vasallen.

Som vanligt kunde Britten var afton stiga in i hissen och nå sin våning, sätta nyckeln i patentlåset och efter att ha öppnat dörren känna sig omsvept av hemmets luft. Men från det ögonblick hon lämnade broderiavdelningen, där hennes tankar togos helt i an-

språk, gnagdes hon av en underlig oro, vilken ej sällan höll henne vaken långt in på nätterna.

Kvällarna, som förut skänkt henne förströelse på teatern och konserter eller behaglig vila i det ombonade hemmet, skrämde henne numera.

Hennes förvandling ledde visserligen sitt ursprung från Nellis plötsliga sjukdomsanfall, men egentligen vållade henne tanken på trotjänarinnan inget vidare bekymmer, när hon såg Nelli på benen igen.

Det var på sig själv hon grubblade. Hennes föga utvecklade fantasi rörde sig i trängt cirklande fladder över flydda och kommande dagar. Hon letade som om hon i någon undanställd ask nödvändigt velat hitta ett bestämt föremål, efter något minne, så pass starkt, att det förmådde väcka hennes intresse. Hon föreställde sig nämligen som ett gapande mörker den tid, vilken troligen bleve hennes inom ett decennium, då ögonen och arbetskraften skulle strejka och hon tvangs att draga sig tillbaka, ensam, mera utanför livet än någonsin.

Att börja samla på nya intryck och knyta vänskapsförbindelser fann Britten outförbart. Man skapade sig inte värden endast genom att behöva dem. Ingenting inom henne närmade sig förhållanden och människor, som alls icke tillhörde hennes sfär. Hon grämde sig över tomheten, vilken blev allt tydligare, kunde varken handarbete eller läsa med ro, miste aptiten och tacklade av.

Nelli var den enda, som gav akt på det och uttalade som sin mening, att fröken inte trivdes med "tösen" de fått i huset. "Si, fröken ä' inte van ve tocke. Ja, de ä' inte en ann heller, och jantan kan ju inte vispa opp en sås utan sjunga te't och åbåka sej. De ä' farligt te bli gammal, fröken."

Britten svarade just ingenting, men den kvällen plågades hon oavbrutet av ekot av Nellis sista ord. "Bli gammal, bli gammal." De flesta ansågo nog, att själva ålderdomen var en prövning, det tyckte inte hon, bara hon ägt något att inrama dem i. Föremålen omkring henne blevo så döda under denna ångestens tid. Hon kunde stirra på en fåtölj, en byrå eller en skulptur för att liksom tvinga fram ett leende eller vemodigt minne, ett minne, som ej genast föll sönder. Hon fann inget. Alla hennes bemödanden tycktes fruktlösa.

Ordningsälskande av naturen, hade hon sina tillhörigheter på bestämda platser, men hennes nervositet drev henne nu att städa i skåp och lådor. En kväll, då hon gick igenom sina ytterst sällan använda smycken, råkade hon på ett etui, vilket var inlagt i papper och förseglat.

Hon kände plötsligt, hur en het rodnad steg upp i hennes ansikte och brände hennes ögon och öron som eldslagor. På papperet hade hon själv skrivit: "Min gröna elefant." Hon behövde inte bryta si-

Hämorrhoider

säker fullständig läkning utan operation med de sedan 25 år tillbaka erkända

Anusol - Goedecke

= Suppositorier =

Anusol Goedecke endast äkta i röda askar med firma Goedecke & Co., Chemische Fabrik und Export-Aktiengesellschaft, Leipzig, etikett och plombering. Varning för värdelösa efterapningar och ersättningspreparat.

För Anusol-"Goedecke" finns det ingen ersättning.

Anusol-"Goedecke" upphäver snabbt de ofta svåra smärtorna och möjliggör en lätt avföring. Det desinficerar, torkar och läker de sjuka ställena. Inga narkotiska beståndsdelar. Lätt att använda. Fås på alla apotek.

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa stilla ej blott omedelbart de olidligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktig hjälp mot det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2:40 och 0:90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

gillet och öppna etuiet för att erinra sig den fint arbetade berlocken med den egendomliga, djupgröna färgen. Det var ett in-diskt konstverk. Hon hade fått det på sin tjugonde födelsedag av en släkting, som företagit vidsträckta resor. Och hon hade burit det säregna smycket vid ett kedje-armband. Det observerades av alla, man skrattade åt det löjliga infallet att göra en grön elefant, men beundrade det charman-ta arbetet.

Brittens rodnad sjönk långsamt. Hon lutade sig tillbaka mot stolens karm. Hennes händer darrade. Hade hon nu funnit den levande hågkomst hon spanat efter? Hjärtat slog ojämnt och tungt. Så länge, länge sedan det var hon sett på elefanten. Drö-jande slet hon upp papperet, tryckte på fjädern och betraktade nästan nyfiket den lilla glimman-de prydnaden på den vita sam-metsdynan.

Det var en gång... Hon var med föräldrarna på ett besök i Stockholm. Gick en dag upp på Nationalmuseum och fann efter en stund att en lång, smärt man alltid stannade vid samma tavlor som hon. Generad över den tydliga uppmärksamheten, hade hon ryckt i sitt armband, så att låset gick upp och kedjan gled av hennes handled. Främlingen var genast till reds; tog upp armbandet och räckte henne det med en bugning. "Så ovanligt", hade han sagt och pekat på elefanten. De hade därefter växlat några fraser om konstverken. En bekant, som kom och hälsade på henne, avbröt samtalet med främlingen, vilken avlägsnade sig.

Några dagar senare läste Britten en annons, vari den unga dam, som varit på Nationalmuseum förliden onsdag och där tappat en guldlänk med vidhängande berlock, vördsamt ombads att ge sig tillkänna för den intresserade upphittaren. Svar torde märkas med "Den gröna elefanten".

Majorskan Tegenius, Brittens mor, hade också observerat annonsen och frågade ut dottern. Hon fann den lilla episoden olämplig och förbjöd Britten att bära det "olyckssaliga" armbandet. Att besvara annonsen skulle aldrig falla hennes dotter in, ansåg hon. Det var alldeles riktigt. Britten hade ingen tanke på att företaga något så extravagant. Hon hade helt resolut lagt in armbandet. Det var moderns idé, med papper och förseglingen.

En mansålder hade förflutit sedan elefantens briljantögon glim-

mat mot Britten. Hon lät den lilla figuren gunga fram och åter på kedjan, som vore den en pendel, vilken sattes i gång på ett uppdraget urverk. Främlingen, sådan han i verkligheten såg ut, hade hon glömt, men hennes av oron och de sista veckornas sinnesrörelse uppluckrade hjärta, sög till sig näring av fattiga drömmar och halvt förtorkade önskingar. Den kvällen blev Britten i inbill-

När vårsolen kommer

Håll ögonen på Vicke och följ hans råd: Använd endast F. Pauli's

Ovicula

HÅLL ÖGONEN PÅ VICKE!

framträda alla små skavanker i en skarpare dager. Har man då följt Vickes råd och varje dag använt F. Pauli's Ovicula — ja, då erfar man också den glädje, som vissheten om en "perfekt" hy skänker.

hennes osynliga sällskap inspirerade.

Hennes bekanta sade denna vår, att hon blivit ung på nytt. Hon undrade inom sig, om hon ej först nu blivit ung. Hon tyckte, att de ord hon lärt hos Tagore hittills kunnat tillämpas på henne: "I ditt eget väsen, är en kedja smidd, som håller dig fången."

En tillfällighet hade friggjort henne och hon fann, att också hennes själ ägde drömmens vingkraft. Andra torde väl mena, att hennes tillvaro vore torftig och färglös. Hon skulle inte taga dem ur den villfarelsen, aldrig låta dem ana, att hennes kvällar flögo bort, därför att hon hade tusen saker att berätta Den Osynlige.

Ibland blevo drömmarna så djärva, att de fyllde hennes jungfruliga boning med en hel familj. Där klättrade odygdspåsar på soffans skulpterade karm, där stöjande barnröster, där lekte och rasade små världsnykomlingar, för vilka hon stod i ansvar.

Britten Tegenius räddes icke längre ålderdomen. Hon tyckte sig ha fått en oväntad utdelning av ödet, vilken satte henne i stånd att leva högt. Hon behövde icke spara eller knussla. Hon var rik och ingen kunde taga hennes rikedom ifrån henne, ty det enda synliga beviset på den var en smal guldlänk med en skimrande grön elefant som berlock.

LÄSARINNORNAS SPALT

SVAR.

Una demanda. Till svar å Eder fråga om målarrinnan Ida Örwall, vill jag meddela att hon på 1880-talet genomgick Konstakademien och där studerade för greve G. v. Rosen, professor Malmström, m. fl. Hon ägnade sig sedan mest åt landskapsmålning både i olja och akvarell samt illustrering, beslöet efter några år att lämna

Unga, spänstiga flickor

tycka om att cykla. Det är en härlig, stärkande sport. Överallt ha de användning för sin cykel. I staden till skolan — på landet till posten, till badet, i skogen, ja, vart de skola ha de bruk för den.

Den bekväma körställningen och lätta gången värdesätta flickorna särskilt — och göra klokt i att välja en velociped från

WIKLUNDS

HÅLL VAKT

mot Edra skodons förfall — använd **Lacking's** skovårdsmedel

LACKING: För nya lackskor.

LACKING'S SPECIAL-LACK: För gamla lackskor o. galoscher

LACKING SKOPASTA: För alla skinnskodon oavsett färg.

TEXTILKRÄM-HERO: För tygskodon i alla färger.

LACKING-fabriken. ÖREBRO.

ningen yngre än hon någonsin känt sig i verkligheten.

I timalt satt hon och lekte med det glimmande smycket, föreställande sig det i själva verket otroliga: att hon svarat på annonsen, att de närmast sig i sympati till varandra, att deras öden flutit samman.

Längre hann hon ej den kvällen, men nästa dag erfor hon redan i hissen en spritning av glädje som om något eller någon väntat henne i det tysta hemmet. Och snart nog efter middagen tog hon ånyo fram armbandet, satte det på och drog det av igen. Hon kände sin egen hand som om den varit en annans, vilken smekande fördes runt hennes arm. Hon visste icke, om det var en mans eller ett barns fingrar, som låto guldlänken löpa. Drömmarna voro ännu försagda och vaga. Men dag från dag eller rättare kväll efter kväll blevo de modigare, bredare. I sitt undermedvetande visste Britten, att hon nu börjat fylla upp ett helt livs ofruktamhet, och hon blev ivrig. Hennes blod kunde hetta till, när hon såg upp på sina tomma stolar, hela sitt oberört stillastående bohag. Det hände henne, att hon i den blida, grå skymningen efter en regnig majdag flyttade två stolar ut på balkongen och plötsligt log åt de sällsamma, ljusa och goda tankar,

SOUTHALLS' SANITETSBINDOR

THE "ORIGINAL" MAKE.

Absorberande, antiseptiska.

Pressade Bindor

Dessa äro särskilt avsedda för damer på resor. Bindorna äro Southalls vanliga, men genom pressning reducerade till tändsticksaskformat. Upptagna återfår bindorna sin form och elasticitet. Storlekar: A, B, C, D.

FABRIKANTER:

SOUTHALL BROS & BARCLAY Ltd., CHARFORD MILLS, BIRMINGHAM, ENGLAND.

I lager hos: Nordiska Kompaniet (sjukvårdsavdelningen), Au Corset Gracieux, Stockholm. Apoteket Kronan, Göteborg. R. Söderberg & Co., A.-Bol., Göteborg. Buttericks Mönsteraffär Stockholm, Göteborg, Malmö och Hälsingborg. Samt hos alla förstklassiga sjukvårdsaffärer.

En gros hos: Gustaf Hjelm & Co., Stockholm. Stilles Försäljnings A.-Bol., Stockholm. Kirurgiska Instrument Fabriks A.-Bol., Stockholm. Apoteket Vasens Apoteksvarucentral "Vitrum", Stockholm. Sederholm & Co., Liljeholmen. R. Söderberg & Co., A.-Bol., Göteborg.

58 KM. FRÅN
GÖTEBORG
14 KM. FRÅN
BORÅS

1000 FOT
ÖVER
HAVET

HULTAFORS SANATORIUM

Fysikalisk Dietisk Kuranstalt.

BEHANDLING AV REUMATISKA ÅKOMMOR,
NERVSJUKDOMAR, MAG- OCH TARM-
LIDANDEN SAMT ANDRA KRONISKA SJUKDOMAR.

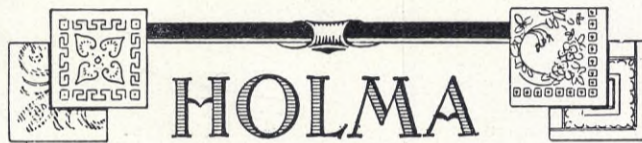
Kurpersonalen utbildad vid
SKODSBORGS
BADSANATORIUM I DANMARK
LÅKARE D:R E. GARBY

Begär prospekt! Postadress: Hultafors.
TEL. BORÅS 695. HULTAFORS 16.

Holma är namnet

och "Riddaren i grönt fält" kvalitetsmärket
för svenskt linne. Mjukhet, glans och en-
stående slitstyrka är det kännetecknande för

DUKTYGER, SERVIETTER,
HANDDUKAR, LAKANSLÄRFT.

Holma-Helsinglands Linspinneri- & Väfveri A.-B.,
Madängsholm & Forssa.

GEFLE MANUFABRIK AKTIEBOLAG STRÖMSBRO

Oblekta, Blekta och Färgade Vävnader

Tillse att Ni alltid erhåller märket
»SVANEN»

Kommissionslagrens telefonnummer:
Stockholm 96 46 - Hudiksvall 532 - Sundsvall 30 03
Umeå 141 - Östersund 130.

Det nya Miraklet för silkestvätt

är MIRAKEL

Återger silkesplagg och strumpor den naturliga glansen och
fraicheheten.

Gamla silkeskläder och strumpor blir som NYA.
Tvätten kan göras hemma i en handvändning.
MIRAKEL sparar tid och pengar. Pris 35 öre.

I parti från

A.-B. EMWE, Stockholm.

Tel. N. 156 70, N. 201 92.

MIRAKELFABRIKEN, Stockholm.

den konstnärliga banan, för att
tillfredsställa sin starka längtan
att ägna sig åt lidande medmänn-
iskor. Hon inträdde därför år
1895 vid Diakonissanstalten i
Stockholm, där hon fortfarande
verkar, och där hennes mångsi-
diga begåvning funnit rik använd-
ning. Sina konstnärliga intressen
har hon dock ej helt lämnat utan
haft tillfälle att utveckla dem un-
der flera resor till Tyskland, Ita-
lien och England. — Den av Eder
ägda tavan är troligen en akade-
mistudie, och då det skulle in-
tressera mig att höra hur den
kunnat komma i Eder besittning,
skulle jag med nöje se, om Ni
skulle ha lust att meddela något
därom. *En anhörig.*

"Flickans mamma" torde upp-
geva adress.

En hämmad. Det var förfärligt
mycket ni är duktig i. Det är
bättre att kunna några få ting
och specialisera er på dem, prak-
tisera i dem. Om ni sätte in en
annons och räknade upp allt detta,
tror jag ingen skulle våga taga
er. Jag tror det vore bättre att
ni fram på värsidan studerade
annonserna. Här är många famil-
jer som resa utrikes och gärna
vilja ha en begåvad människa
med. Ty ni är ju musikalisk och
begåvad, språkkunnig och mycket
mera. Känner ni inga människor,
som ni kunde få referenser från.
Arbeta nu på detta först. Ert
syfte är litet vanskligt tycker
jag. Att ni vill till glada männi-
skor kan man ju förstå. Vad men-
nar ni med fördomsfria männi-
skor. Det tycker jag låter litet
underligt. Ni vill ju ha förstå-
else och det vill ju alla ha. Ge-

HOSTOL
OÖVERTRÄFFAD BRÖSTKAREMELL
H. M. DROTNINGENS HÖVLEVERANTÖR
Sockerbageri-Aktieb. Emil Stihl.

Finnes i alla välsort. affärer i hela landet

Stor pianistisk färdighet

uppnås numera fortast genom rationell utbildning av muskler och öga.
Varje pianospelare, som vill uppnå stor teknik, bör anlita vår allmänt er-
kända metod, som på kort tid bibringar musklerna högsta möjliga prestations-
förmåga, vänjer ögat vid snabb notläsning, och åstadkommer absolut behärsk-
ning av klaviaturen.

Vår metod möjliggör utomordentligt snabba framsteg i såväl teknik och
fingerfärdighet som förmåga att spela från bladet. Den dagliga övningen re-
duceras till ett minimum. — En känd pianist skriver:
— "Eder metod sätter varje pianospelare i stånd att på kort tid taga ett
jättsteg mot målet: en pianovirtuos' skicklighet."

Prospekt med uttalanden av musikpedagoger erhålles gratis.
FORTE-INSTITUTET, Göteborg III.

Sprit och glycerin

jämte andra för huden välgörande
ingredienser ingå som huvud-
beståndsdelar i tillverkningen av

Eneroths Klubbtvål

Var och en som sätter värde på en verk-
ligt förnämlig, balsamisk toalettvål, torde
själv prova och bedöma.

Pris Kr. 1:— pr styck.

A.-B. ENEROTH & Co, GÖTEBORG.

Om Klubbtvålen
ej finnes hos
Eder leverantör
var god tillskriv
eller ring fabri-
kanterna, som ge-
nom närmaste
handlande låta
expediera Eder
en kartong om
tre tvålar.

SVENSKA BRUKSKONTORET, Skeppsbron 8, Stockholm.

1/10 öre pr ägg kostar det bara

att hålla äggen friska o, fina under
mer än ett år, gulan och vitan
skilja sig lätt, och vitan kan fort-
farande vispas till skum, om Ni an-
vänder det moderna immuniserings-
medlet "GARANTOL" för konser-
vering av äggen. Intyg från en
hel del svenska förbrukare sändes
på begäran.
"GARANTOL är en ägg-garanti!"
Utförlig bruksanvisning medföljer.
Packning F. för 120 tjug ägg 3.80
Packning G. för 400 tjug ägg 7.50
Provpaket för 6 tjug Kr. 0.45 plus
porto. Hos Eder färg- eller spe-
cerhandlande eller direkt från

nom att lära sig att förstå andra, vinner man oftast förståelse själv. Fast visst inte alltid. Ty människorna äro så olika. Gå in i någon förening, Idunklubben t. ex. Närma er människorna. Visa dem intresse. Glöm er själv. Lyssna på andra. Deltag i andras sorger. Hjälp andra så gott ni kan. Då ty människorna sig till er. Ni blir omtyckt och får vänner. Och det är nog sådana ni sakna. Utan vänner bleve livet nog trist.

Ebon.

FRÅGOR OCH SVAR!

Donation.

Fråga: Har hört att det lär finnas en större musikdonation, norsk tror jag, för skandinaver. Kan Idun godhetsfullt lämna några upplysningar härom?

Musikalisk.

Svar: Ni menar kanske Edwin Ruuds fond för utbildande av sångerskor. Ansökan om att få stipendium därifrån sändes före 30 april till höjesteretsadvokat Aage Schou, Oslo.

Bokhandel.

Fråga: Vilken lön har i regel ett bok & pappershandelsbiträde? Höjs lönen efter olika tjänstear? Vilka fordringar för att komma in i en sådan affär? Hur lång semester? Är det f. n. gott om platser på den banan?

En som är intresserad.

Svar: För att få anställning i i bokhandel fordras först en elevtid i sådan handel och därefter kan inträde sökas i Bokhandelskolan. Ansökan åtföljd av behöriga betyg ställes till professor C. A. Fahlstedt, Hötorget 10, Stockholm.

Lönen för bokhandelsbiträden är i början ganska låg men höjes ju efter viss tjänstetid och ådagalagd duglighet. Som på alla andra banor är det f. n. på denna bana ej överflöd på platser.

Vigsel i Amerika.

Fråga: Vilka mått och steg måste en svenska (sv. undersäte, som vistas i U. S. A.) taga för att bli vigd med en amerikansk undersäte (amerikanare till börden). "Quota immigrant."

Svar: Hon måste förete sitt prästbetyg eller utdrag av det samma för att bevisa att hon är ogift, samt sitt pass, eller andra papper som visa att hon har tillåtelse att vistas i U. S. A. Någon lysning behöves ej.

Pälsdjur.

Fråga: Var i Sverige odlas silverrävar och andra s. k. pälsdjur?

Intresserad.

EMULGON

(MED OCH UTAN JÄRN)

är en vitaminrik fiskolje-emulsion, som innehåller Phospho-Energon och kalk.

Är starkt aptitgivande, stärker muskler och benbyggnad.

Synnerligen välgörande för klena och undernärda personer i alla åldrar, SPECIELLT FÖR BARN.

SÄLJES ENDAST Å APOTEK

Tusentals gångar tvättar Ni Edert ansikte ärligen

och varje dag vid många tillfällen betyder ett välvärdat, lent ansikte så mycket för Eder.

Använder Ni dagligen den outhärliga, världsberömda engelska krämen OATINE — då behåller sig Eder hud len och mjuk.

OATINE SNOW gör huden bländande vit och är därför outhärlig som dagkräm.

Begär uttryckligen

Oatine

TY OTALIGA EFTERAPNINGAR OCH ANDRA KRÄMER ÄRO VÄRDELÖSA.

OATINE och OATINE SNOW fås överallt i burkar à Kr. 2:50 och 5:— (3-dubb. innehåll) samt i tuber à Kr. 2:50 och 1:25 till handväskan.

Ny lyxförpackning till samma pris.

Tillerkänd 10 Grand Prix och Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY

Paris.

L. Kongensg. 12, Köpenhamn.

London.

Nederlag Malmö.

Svar: Silverrävar odlas särskilt vid A.-B. Hedås Silverrävsfarm, Molkom och vid Åskott, Östersund.

I synnerhet i Skåne finnas flera odlingar av pälsdjur. För närmare underrättelser torde ni kunna vända er till Disponent Otto Kristofferson, Gasverksgatan 10, Hålsingborg eller till E. A. Larsson Idrottsgatan 9, Limhamn.

Kurser i Saint Malo.

Fråga: Vore tacksam få veta om sommarkurserna för utlänningar i Saint Malo, Bretagne, anses vara bra samt få adress på verklig god inackordering därstädes.

Svar: Att undervisningen vid ovannämnda sommarkurser blir den bästa har man all anledning att tro, då det är lärare vid gym-

SVENSKA ELDBEGÄNGELSE FÖRENINGENS BYRÅ

Norrmalmstorg 2 A, 2 tr., Stockholm. Öppen 10—1, 2—4, lörd. o. helgdagsaftnar 10—2. Eldbegängelser — Begravningsförsäkring — Medlemsanmälningar — Urnor Kolumbarienischer fr. 150 Kr.

Som man bäddar,
får man ligga.

SPIRALMADRASSER

hava vunnit sin enastående framgång tack vare sin genialiska (patentans) konstruktion. Innehålla omkring 500 st. fina stålspiraler i cylindriska domstikfack (ej juteväv) överstoppning ren tagel — i motsats till mindervärdiga dylika som äro stoppade med krollsplint — och dubbla skikt vit vadd. Utgöra på en gång både tagel- och resårdrass, men kosta ej mera än endera, men äro tioudubbelt mjukare än någondera.

Tillverkas av:

J. Svensson & Bourghardt

Göteborg. Grundad 1881. Madrassfabrik, Tagelspinneri, Täckfabrik, Fjäderrenseri, Spiralfabrik. Erh. i varje välsort. sängklädersaffär.

nasiet i Saint Malo som stå för den.

Läroverksadjunkten P. Wikert, Göteborg 5 lämnar alla upplysningar och tar emot ansökningar. Han torde också ge adresser till lämpliga och bra inackorderingsställen.

Vitaminer.

Fråga: Ber härmed få fråga om jag i Idun kan få upplysning om i vilken föda D-vitaminerna ingå i någon större mängd.

Ida.

Svar: D-vitaminernas förekomst torde ännu ej vara fullt utredd utom angående komjölk, som under sommaren då kreaturen ha tillgång på saftigt bete, innehåller D-vitaminer i stor mängd särskilt norrut i fjälltrakter, där betesmarkerna under den korta sommaren äro ytterst frodiga. Detta beroende på att de fysiolo-

Färgad kappa

eller bensintvättad kostym (välpressad) ersätter ny. Utföres på 4 dagar. Postadress: Norrköpings Kem. Tvätt, 9 Hötorget, Stockholm. En frakt fri. Avhämtas tacksamt.

giskt verksamma solstrålarnas intensitet växer med polhöjden. Det är kreaturernas lever, som upptar och magasinerar D-vitaminerna, varför lever såsom födoämne även är att rekommendera, särskilt under vintern, då mjölken är fattig på vitaminer.

Undersåker.

Fråga: Undrar om Idun ville vara snäll och tala om för mig, på vilket pensionat i Undersåker den mesta ungdomen brukar vara sommartiden?

Rita.

Svar: På Pensionat Edsäsens House eller på Hedins Pensionat.

20 till 25 år.

Fråga: Var det icke Svante Arrhenius som hade påståendet, nyligen återgivet i ett radioföredrag att en vetenskaplig teori icke står sig längre än 20 till 25 år?

Monseur.

Svar: Jo, det var detta yttrande av Svante Arrhenius, som nyligen återgavs i ett radioföredrag.

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

En påsksaga kommer för sent för årets påsk och för tidigt för nästa års. En smula aktualitet, om vi får be.

Förf. till "Mor". Välment men för svagt som litterärt gods.

Kollan. Tillfällighetsvers för den trängre kretsen, men som publiken helst bör förskonas ifrån.

Rosa Blomqvist slår Harry knockout.

Rosa blygsamt slår sitt öga ner, Harry liggande knockout här man ser.

Allt för länge borta var från ringen

Harry P. men Rosa hade rätta svingen.

Färgad
Viking

Silver från 45 Kr. hos Urmakare.

Det är rätt!

Ni har mitt fulla gillande. Viking-blankade skola skorna vara på söndagspromenaden. Det ger stil och elegans åt dem. Den moderna toaletten ställer ökat krav på välputsade, fina skor. Jag har att bjuda Eder i överlägsna kvaliteter alla gängse kulörer samt ofärgad

VIKING SKOKRÄM

2½ öre en portion FÖR ALLA ÅLDRAR En portion öre **2½**

Ett mästerprov

tror jag du har gjort denna gång min gosse. Den är ställig, din Runa-pyramid, och kommer att riktigt pryda upp bordet där. Men så är det också ett nöje att arbeta med Runa. Dess smidiga konsistens möjliggör vackra uppläggningar. Och så vet man, att det är en njutning inte endast för ögat utan även för gommen, som man hjuder på.

Intet smörgåsbord utan Runa.

RUNA

Högsta märket smörblandat margarin.